

EGYETÉRTÉS

FENYŐ SÁNDOR

ÖÖTVÖS KÁROLY

írószerekesztő.

szépirodalmi főmunkatárs.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV. VÁRMEGYE-UTCA 11.
Telefon száma 798.
REDAKTORAT NEM KÜLDÜNK VÍLSZA.
CSAK BÉRENTÉSI LEVELEKET FOGADUNK EL.
ELŐFIZETÉSI DÍJ:
Videkre postán v. helyben házhoz hordva.
Egy évre 40 kor. | Hgy. negyedévre 10 kor.
Egy fél évre 20 kor. | Egy hónapra 3 kor. 60 sz.
Külföldre: 3 korona Németországba, 12 korona.
Franciaországba, Olaszországba, Görögországba, Spanyolországba, Svájcba, Romániába, és Szerbiába, valamint más országokba, melyek a postaszabályzatban vannak megnevezve 15 koronára.
Egy szám ára 12 fillér.

KIADÓHIVATAL.
BUDAPEST, IV. VÁRMEGYE-UTCA 11.
Telefon száma 706.
HIRDETÉS: KET ES NYILTTÉRBE VALÓ
KÖZLEMÉNYEK FELVÉSZÁRTELÓVÁNYAI
Parisban foglalkoztatott: J. F. J. J. J.
& Co. St. Et. Rue. Montmartre.
Londonban foglalkoztatott: Telex
11. Bloomsbury Square.
Frankfurtban a Németországi Kizárólagos
Védelmi Bizottság: Danneberg & Co. G. L. & Co.
valamint osztrák.
Berlinben: Danneberg & Co. Kumpfleberg Nr. 2.
Düsseldorf: L. Wollschläger Nr. 6-8.
Hamburg: L. Wollschläger Nr. 10.
Moskva: Russkaja Sloboda Nr. 2.
Oppeln: A. Stabenitzki Nr. 2.
Poznań: H. Wollschläger Nr. 14.
Prága: H. Wollschläger & Co.
és valamennyi hirdetői iroda.

Mai számunk főbb közleményei
Vezérellek: Kegyetlen Juszticia.
A háború haszna.
S-öt a királynál.
Burján — Boszniáról.
Apponyi a Balkánról.
A napkeleti háború.
Por es hamu.
Soos bírói elhatározás.
Báissa az értéktudás.
A család veszedelme.
Tarcza: Tenger a pusztán. Irtó: Nőgrádi László.
Tépre gépszor. Irtó: Kaffka Margit.
Regény: Egy lélek története Irtó: Anatole France.

Kegyetlen Juszticia.

Elítéltek egy bírót sanyaru rabságra, három évig tartó keserves fegyházra. Elítéltek a kerítőjét is harmadik esztendőre.

Még el se fejeztette a világot annak a másik, a mamál jóval magasabb állású bírónak a megbélyegzését, ime mártit van a második eszt. Az országban második szegénye.

Mert bizony mondjuk, ez a mai ítélet nemcsak azoknak a szegénynek, a kiket föltölcözbe juttat, de az egész országé. Mindnyájunké, a kik nem tudunk intézvényeket alkotni, a melyek lehetnének a megvédésükre az ilyen sérelmek megismétlődését.

Ne bíráljuk az ítéletet, a mely nem jogerős még. Nem is tesszük. De látván annak szigorát, úgy rémlik előttünk, hogy nemcsak az igazság diktálta annak rendelkezéseit. De a zelotizmus, föltölcözés, zelotizmus, Rajongás, a mely vérszes intő példát akar állítani azok elé, akik a bírót karban talán tudnának megfedkezni és azok elé, akik a közönség körében elég gonoszok lennének a bírót kísértésbe vinni. Így szól hozzájuk a mai ítélet: keserves, hosszas rabságra jut, aki bepiszkolja a bírót talárat; még azt se nézzük teljes szigorúsággal, megvan-e minden bizonyítéka a bűnnek, az erős gyanus is elég, hogy fegyházba küdjük a bírót is, meg azt is, aki őt megkörtönczi. S ha sajnáljuk is azt, aki testével-lelkével sanyli a példa-statuálást, látnunk kell, hogy igaza van az igazságszolgáltatásnak, amikor kegyetlen is tud lenni.

Azonban a história úgy tanítja, hogy kegyetlenséggel nem lehet se jobb erkölcsöket teremteni, se a bűnt kioltani.

Vajjon tett-e, tesz-e valamit a ma-

gyar társadalom, hogy Juszticiának ne kelljen kegyetlennek lennie.

Amikor felmerül egy-egy bírói elítélésének a híre, irunk cikketek arról, hogy erős a kísértés, mert a bírói jövedelme sehogy sincs arányban a kezébe letett hatalommal; megírjuk, hogy ezerszámra nem teremhet egy ország Calókat, akik nyomorogva is csak az igazságot szolgálják; elmondjuk, hogy az angol bírónak hány ezer font a fizetése. S ezzel aztán vége mindennek — a legközelebbi esetig, amikor akár egyszerűen újra le lehetne nyomtatni azt a bizonyos cikket. De még a semminél is kevesebbet ér a felbuzdulásunk, mert tudjuk, hogy ez a szegény ország valami erősen, hathatósan nem segíthet a bírák anyagi helyzetén, nincsen pénze hozzá. Se a pesti, se a vidéki bírónak nem tud az állam annyi javadalmat adni, a mennyi a bírói megóvna a kísértéstől és föltétlenül biztossá tenné az anyagi ekziszcenciáját. Annyit csak adunk a bírónak, hogy az élet sima viszonyai között százaz kenyérré tlik. De ha a legkisebb soronkívüli kiadás válik szükségessé, akkor vége a nagynehéz fenntartott jövedelmét egysúlytalan, akkor soha többé nem lehet azt helyreállítani. Akkor jó előbb a baráti kölcsön, aztán kisebb uszora-kölcsön, aztán nagyobb uszora-kölcsön. S a vége... V szedelem.

Ha legalább ezen segítenék. Ha legalább olyan intézményt teremtené a magyar társadalom, a mely azt tenné lehetővé, hogy a bíró az ily rendkívüli helyzetekben öcsön, uszora nélkül, ki-összegekben való törlesztés mellett segíthetne magán, hogy legalább az ily esetek ne vigyék a uszoras, a kísértő kezébe.

Akkor több megnyugvással látnánk a kegyetlen Juszticiát pallosát.

Akkor garanciát lehetne keresni egy másik intézményben is, a melyet a bíráknak kellene állapotukban, hogy egyéni tisztességességnek tekintik azt, ha a bíró információt fogad el, ha — pör folyama alatt — szóba áll akár hivatalában, akár lakásán olyan félel, a kinek ügye az ő kezében van. A míg információ van, a míg bíró feleket fogad, mindig egy-egy több alkalma lesz a kísértésnek s a míg egyéni tisztességességnek nem tekintik az információt s a felek fogadását, addig hiába tiltja azt

akár a törvény is, meg fog az maradni.

A mit itt javasolunk, egyik se olyan, hogy elhárítja a bíró-hotrányokat. Mondjon más többet, jobbat. Mert valami történnie kell. Mert kevés az ilyen szomorú eset, mint a mai, de mégis több, mint amennyinek lenni szabadna, sőt egyre több. Ma sziklaszilárd az ország az ő bíróiban való hitre, de tenni kell, hogy ez a hit soha meg sem is rendülhessen. Valami pozitívumot kell tenni. Nem elég az a negatívum, a mit a Kegyetlen Juszticia ítéletei szolgáltatnak.

A háború haszna.

Igen praktikus fordulatot vett a nemzetközi jognak a neutralitásról szóló tana. Manap, — a hogy Góluhoszki külügyminiszter ki is jelentette, — a neutralitás megengedi, hogy a semleges állam alkatvalói fegyvereket, puskaport, élelet adjanak el a hadviselő feleknek — feltéve, hogy kések erre a jó szolgálatra mindegyik hadviselő felel szemben és feltéve, hogy a hadviselő felek halandók ezt a szolgálatot igénybe venni.

Nem, s amerikai gyárosok, kereskedők nagyban kapják már a megrendeléseket az oroszoktól is, japantól is. Hlendő hat, hogy foglalkozunk egy keveset azzal a kérdéssel, vajjon milyen hatással lehet az orosz-japán háború a mi gazdasági érdekeinkre. Megértjük a transzvál háborút is, nemcsak orosz értelemben. Az angolok ezerszám vásároltak magyar lovat; igaz, hogy a haszon nagy része angol bevasárlók s köztvitelők kezén kallódott el. Előben a háborúban a lonak — úgy látszik — állg lesz keltező; úgy látszik, inkább ösvéveket fogunk keresni a hadviselő felek.

A gabonára azonban máris nagy hatása van a háborúnak. Hogy a hadviselő köztül valamelyik a mi buznák szoruhon rá: nem valószínű, de az elvárható, hogy Oroszország erősen veszteln fog az exportáló képességéből, s — ha a tengeren való hatalmi viszonyok megengedik — elnyeli majd az amerikai kivitel egy részét is. Aminek hatással kell lenni a mi buznák és lisztünk árára is. Esetleg fokozni fogja ezt a hatást az is, hogy a rizs-fogyasztó államok a háború következtében kisebb mértékben juthatnak majd ehhez a fogyasztási cikkhez, s így szintén buznára lesznek utalva.

Egyéb mezőgazdasági államokkal szemben az a nagy előnyünk, hogy legközelebb vagyunk a hadviselő felekhez. A japánok tengeri győzelmek következtében a Far-West, a nyugtamerikai buza csak úgy kerülhet az oroszokhoz, ha megkerüli vasuton egész Amerikát, aztán átkel az Atlanti oceánra s így meggy tovább vasuton Európán és Szibérián keresztül. Hogy ezt a nagy előnyt akár közvetve, akár közvetlenül ki tudjuk-e használni, az kereskedőink élelmességétől függ. Hogy a magyar iparra mily hatással lesz a háború, arról nem lehet beszélni, annál

az oknál fogva, hogy magyar ipar nincsen. Ipari téren az osztrákok fognak hasznót buzni a háborúból. Természetesen sokkal többet, mint mi.

Igaz hatása akkor lenne a japán-orosz háborúnak a mi gazdasági viszonyainkra, ha nem sikerülne azt lokalizálni s kivált ha annak hatása alatt a Balkánon támadna valamelyes veszedelem.

Vagy egyelőre csak a kárát érezzük ennek a küzdelemnek, annak, hogy a papirjaink vesztettek az értékükből. Bajos ugyan belátni, hogy a budapesti helyi papírok értéke miélt kisebbedjen az orosz-japán háború következtében, de megtörténni megtörtént, mert hát a bizalommal nem lehet logikusan beszélni.

Hiába változott hát meg a neutralitás jogának a tartalma, nekünk minél kevesebb hasznunk lesz ebből a változásból.

Szell a királynál.

Szell Kálmánt szombaton hírták audienciára ő felségehez. Meg is jelent ő nagyméltósága, de a király rosszul érezte magát és nem fogadta. Az elmaradt audiencia helyett ma jelent meg Szell Kálmán az uralkodó előtt. A fölhivatalos híradás arról a kihallgatásról így szól:

Szell Kálmán ma délelőtt tíz órakor egy órai magánkihallgatáson volt a királynál. A magyar delegáció alelnöke, a ki titkos tanácsosi minőségében jelent meg ő felségénél, audiencia után átvette az egysült négyes albizottság ülésének vezetését, melyben őt érkeztéig gróf Szapary Gyula helyettesítette. A delegátusok a felségnek az utóbbi napokban való gyengékedése után nagy megnyugvással értesültek Szell Kálmántól, hogy a felség kitűnő szímben van s szellemi és fizikai erejének csorhitatlan birtokában intézi az államügyeket.

Igen feltűnő ebben a jelentésben, hogy Szell Kálmán mint belső titkos tanácsos jelent meg és még feltűnőbb az, hogy teljes egy óra hosszat tartott a kihallgatás. Lehet — föltehető — hogy az audiencia hosszadalmasságának Szell Kálmán közismeretű és pokoli bőbeszédűsége volt az oka. Még élénk emlékeztünkben van ugyanis, hogy valahányszor hajdanában a rátoi nagy hallgató felszólat (mindennap kétszer-háromszor) egy óra alul nem adta. Ez a providenciális államférfiu tudvalevőleg egyebet sem tett soha, mint hogy beszélt, aztán beszélt és újból beszélt.

Mégis, hogy a király emnyi ideig meghallgatta Szell Kálmánt, politikai eseményszámba megy, a melynek fontosságát elvitatni nem lehet. Emlékszünk rá, hogy egészen hasonló körülmények között — a mikor Bánffy Dezsőt üldözni kezdte az obstrukció és fejt követelte, a királynál járt a hyper-Deák és az audiencia után (négy-öt héttel hamarabb) tudta, hogy Bánffy el van vitte s ő lesz a miniszterelnök.

Akkor Szell Kálmán dehogy jrt intrikálni Bánffy ellen. Isten ments! Ő csak kénytelen volt meghajolni az uralkodó határozott parancsa előtt, mely szerint a kibontakozást más nem csinálhatja meg, csak ő. Ez tiszta és világos. Nemkülönbön az is világos, hogy Szell Kálmánnak éppen semmi része nem volt abban, hogy az emittet audiencia után a volt nemzeti párt még hevesebben követelte Bánffy fejt — éppen csak a fejt.

Most is csak egy fejtől van szó. És arról, hogy kinek mi a mestersége, nem hagyja azt el. On revient toujours...

Ugy gondoltuk, jó lesz erre a má kihallgatásra a figyelmet ráirányítani, mert nem lehet tudni, hogy az általmos intrika e nagymestere megint miben tóri zsenialis fejt. Értesülésünk szerint ugyan Szell Kálmánt magánviszonyai akadályozzák abban, hogy hatalomra juthasson, de mit tudhatni? Az őrdög nem alszik és a „kényszerítő királyi parancs” elől nyilván most sem térhetne ki a tizenkilencedik és huszadik század Európa és világészerte megcsodált státusz-férfia.

Nyilván így gondolkozik az a Tisza István is, aki ellen és gárdája ellen valóságos irtó háborút folytatott kormányzása alatt Szell Kálmán. S mert így gondolkozik, s mert intrikálni egy keveset Tisza István is csak tud, hát természetesen, hogy nem árulja el nyugtalanságát. Sőt ellenkezőleg.

Egy kormányparti uszításban ma este agyabőbe dicserétti Szell Kálmánt, aki „komoly, nagystílű hazatitohz illő fenkölt gondolkodással dolgozik a kibontakozáson, melynek fonalai Tisza kezében futnak össze. Csupa tapintat, ügyesség és okosság a mit csinál. Szell Kálmán úgy viselkedik Tiszával szemben, hogy bátran mondhatjuk:

Le a kalappal, uraim!

... Ez a magasabb politikai tudomány. Ez a diplomáciai ügyességnek a magas iskolája. Az benne a mulatságos, hogy Szell Kálmán is áttal ezen a szítán. És nyilván a hozzá közel álló lapokkal, melyekhez természetesen semmi köze nincs, folytatattja a háborút az ő nagyrabocsút utódja ellen, a kinek a háta mögött til és a — háta mögött cselekszik. Lefelé népszerűtlenné tenni a miniszterelnököt, föltéve minden szolgálatra vállalkozni, ez a kisdéd játék már sokszor beütött. Tudjátok meg, oh korlátolt politikusaink, a hatalomhoz csak ez az út vezet!

Burján — Boszniáról.

— A delegációk mai ülése —

A magyar delegáció folytatta ma munkáját. Délelőtt a négyes egysült albizottság tartott ülést, melyen a megcsodált tartományok kötségyvetését tárgyalták, s ennek rendje érdekes vita fejlődött ki.

Az Egyetértés tárczája.

Tenger a pusztán.

— Az Egyetértés eredeti tárczája. —
Irtó: Nőgrádi László.

Itt állok a vén fűzfa tövében, mely a magas tisztai gát szélén áll. Egy kis liget is van oldalt, fűz- és topolyafák állnak békeséggel egymás mellett. Innen néztem be gyakran a messze pusztába, mikor a ragyogó napsugár merő aranyzóbné furdette a sik fenyért és a sárga homok fölé aszott kóróbból hús lombu erdőt, a széltől tépett csárdából delibabos tündérvárost épített; innen néztem elmélázó szemmel, elmerült lélekkel, hogy hajóknak el a pusztá föltt a szürke fellegek, kik az ősi hervadás hirtőkei, s mikor a zöld mező sárga lett, a ádalos lég csendes, a pusztá haldokló szíve-cek dobbanásait, egy-egy tavozó madár kiállítását innen hallgattam szomorú, össze-ört lélekkel.

De elmúlt ez is, a hideg ravatalra terített pusztá fehér lepedőjét lefújta a korai tavasz ágy szellője s a feltámadtat láttatlan kezek ékesítették napról-napra szebbé.

Olyan jó volt itt állni a ligetecske agg fűz-fája mellett. A messzeségből jövő szellő ide-tört megpihenni, a hosszu ut után dudolga-tott csendesen, talán magának altató dalt, talán ébresztőt a fakadó rügyeknek. Jó pihenő volt a lelkeknek az a kis hely; a test-veies béke édes csendjében, mintha meg-nőttek volna szárnyai, kik virág látni, zson-bék felkeresni vittek, vittek a lepkek szabad útján a nagy pusztá fölé felett. Semmi zaj nem hatott ide, csak egy-egy loccsanása a partok közt duzzadó nagy folyónak, vagy

egy-egy sikoltása a füzések madarának. A messzünnen feltűnő tanyák nézésében egy eltűnődtem, ott emberek laktak nagy csendességben, hova a világból mi sem hallik, hova idegen nem jut minden régi ismerős, a szemalmok ereje a futó szellő, a kőszá fellegek, a nyiladozó mező. Milyen jó nekik, édes testvérték élnek a természettel, örök gyermek a lélek kis gondjaival, békés örömeivel, ... ó, jó nekik! ...

... Itt állok a vén fűzfa tövében s kutató szemem keresi a pusztát, mely nincs sehoh. Messze-messze, meddig a szem elláthat, minden merő víz; tenger szakadt erre a nagy kerek földre. A zugó ár locsozása, mely onnan hallatszik a nagy folyó fölé, megmondja, honnan lett ez a tenger. A szélj folyó, kinek játszó csöppeit nyárban a forró napsugár ellopja s felviszi a kék égi mezőbe, kire a tél nehéz jégbi-lincseket rak, emberkéz széles magas falat emel, hogy csak eget láthat, most megduz-zadt erejével kiesapott a pusztára, a magas falon zuga rohan át lángoló haragjában s maga alá temetett mindent.

Nézem ezt a sima tengert, melyet a suhanó szél beczégető keze fodroz föl, csak itt-ott, oly nyugodt, oly békés, oly néma: dolgát elvégezte, most már pihen.

Tudtam, hogy így lesz. Minden év meghozza a boszuállás nehéz napiát és mikor hegyes kis palóc hazámban, békés völgyekben, lombos ruhába kezd öltözni minden, mikor az idegenből hazaszálló mar-darak kis fészkek föltt repeső örömmel dalolnak, hogy mosolyog deris kedvében a sugaras ég is, itt tetetés van, a szabad pusztán egy nagy néma sir, ezer és ezer életnek csak egy és egyetlen takaró a nagy-

nehéz iszapos hullám... Nagy temető ez, ki profétálhatna ezen holtak felől? ...

Amott a kis topolyás sötétlik, mélyen bent van a pusztá szívében, mint egy kis sziget olyan. Ezt is bekerítette az ár, ezt a madarak faluját, ezt a pihenő szállóját a pusztá szegény állatainak. Már zsendült bok-rainak ága, hogy legyen hol megpihenni az erre tévedt méheknek, már a sárga levéltakaró alól kibújnak a tél alvó halottai: csiga bigák s fényes hátú bogarak... kér-delem, hova lettek ezek?

De ott jön egy madár, onnan felől éppen. Lassan röpül, egyet kanyarodik, meg tovább száll, lecsap a víz színeig, újra fel. Ez keres valamit. Tudom már; hagyj, csak hagyj kis madár, a mit építettél, annak vége, jöjj ide ebbe a kis ligetbe, hova az ezer karu veszedelem nem ér.

Egy-egy bokor feketélik itt-ott, amarra végig, mint két fekete kigyó, a partot szegélyző füzest látszik. Rossz órei a part-nak, a kázdó folyónak gátat nem tudat-look vetni! Iszap borítja az ezüstösen boly-hos leveleket s nagy idő kell, sok nap-sugár, míg egy-egy dalos madár rátok száll enekéni.

Tutajokat látok arra uszni lefelé, hosszu sorban, mint költöző darvak az égen, egy-egy halászbárka is áll szélről, hatalmas kor-mányának rudját ide is látom, az embertől sá-rós földre... Hallom moráját a megrendült földnek, jaját a kétségbeesett embernek, látom házakra omlani az isten templomát... az állatok is elvesznének mind! A kar nem sujtott még le, de fel van emelve.

... Oh, áldóan szálljon le, áldóan, mint akkor, midőn még nem volt élő s egy porszemnyi sziget száraz sem, csak víz és fénytelen éjszaka, kioltatlan sötétség.

Lehajnom a szemem, vergődik felkém a nagy titkok sejtésében, hogy itt száll a terem-tő szellem örök szeretetével alkotott mű-venek, itt száll a mozdulatlan levegőben, mint a gondolat, a kiáradt víz föltt lebegő kődvé, mint virrasztó csillag az alvó föld föltt

Majd, majd lesz itt még élet, ha a gon-dos napsugár égen uszó felhőket csinál eb-ből az iszapos árból és megjön a pusztá második tavaszának zöldelő retje. Népes lesz a kis cserényhajlék környéke a dobogó mé-nesek s legelő nyáktól. Kolomp szavát, szilaj mének nyeresített hozza erre felém a szél s a bus turulyaszót, a mely oly édesen löp a lelkebe annak gondolatát, ki csendes bánatában sirja, sirja futó szélnek, dalos pa-csirtának, szálló fellegeknek elsir a panasztát. Ugy sir a nóta kis hazámban is, hol a szelid Ipoly folydogál. Az Ipoly, ki patak a nagy folyók mellett, gyerek az erős emberek közt, ki tarka kavicsokkal játszat, neki elég a fűz-bokor suttogó hangja, a kis falu álomba ringató estvili harang szava, hogy homokbuezkás partja között békén maradjon.

A nagy pusztulás föltt mosolyogva jár a nap, áradó sugaraitól fényes lángba borul ez az égbolttól égbolttal terjedő tenger. A tiszta levegő mozdulatlanul pihen. A lelkebe fé-lelem száll, ha most rohanó orkán csapna le és mint a pusztá főenyéből vizostort esav-arna ebből az iszapos tengerből s örületes forgatagban sodorná végig, meddig a szem-lát, arra a szemhatár peremén álló falvakig és ott lesujtanó vizostort az embertől sá-rós földre... Hallom moráját a megrendült földnek, jaját a kétségbeesett embernek, látom házakra omlani az isten templomát... az állatok is elvesznének mind! A kar nem sujtott még le, de fel van emelve.

Lehajnom a szemem, vergődik felkém a nagy titkok sejtésében, hogy itt száll a terem-tő szellem örök szeretetével alkotott mű-venek, itt száll a mozdulatlan levegőben, mint a gondolat, a kiáradt víz föltt lebegő kődvé, mint virrasztó csillag az alvó föld föltt

Holnap talán már feltűnik egy kis zöld sziget a csillogó vízből, utána több, egy hosszú széles sáv erre is, arra is és vissza-ternek a fészakra madarak.

Mikor lesz ez a holnap? Sötét felhők tor-nyosulnak nyugat felől, hol a nap leszáltni készül. Verbe borul az ég széle, mintha egy pokol égne ott. Szint vált a pusztá tengere, sötét sárgába borul s érintésére a longe szelőknek nagy fodrokat vetve fut egymás-után a sok hullám. Az est közeledtét érző hajós madár megrebben a füzest ágak között s jajgatva kiabál párja után, a gát fán rej-tező vérese-capat ijedve robban fel és su-hogva száll tova.

Esteledik, elfelejttem, hogy tenger van itt, porfeihők emelkedését várom, meg ostar pattogását a pusztá melyéből, ilyenkor szo-kott tavasz táján már errefelé haza terni a csorda. Hiába várok, nem emel-kezik porfelleg, ködös homály szállong, a mely mindjobban, jobban eltakarja a pusztá-t. Már a kis topolyás is állg látszik, a cserényt magas utótorával elnyelte egészen, a víz szélén messze lebegő falvak is egybe-olvadtak az ég szürke aljával, ott langol még az ég nyugaton s haragos, piros tűzet szór a pusztá vízébe; a vöröslő fényben egy szélmalom forgó vitorlát látom, — mintha átközödő ember volna, ki szörnyű haragjáb-ban vakmerő kézzel fenyegeti az eget...

Déliután a delegáció plenárium tartott ülését, melyen megkezdtek a külügyi költségvetés tárgyalását s a monarchia külügyi politikájára és az ezzel összefüggő kérdésekről folyt a diskusszió.

A négyes bizottság ülésén, melyen először szerepelt báró Burian István közös pénzügyminiszter, az előző után elsőnek Hegedüs Sándor szólott föl, s a többi közt szóvá tette a boszniai zárszámadások előterjesztését. Kíváncsi volt, s kívánta azt is, hogy a közös pénzügyminiszter legutóbbi tisztségviselője visszamenőleg terjesse-e a delegációk elé jelentést a boszniai jövedelmek fejlődéséről. Miklós Ödön az elhunyt Kállayról emlékezett meg magasztalással, majd megkérdezte a pénzügyminisztert, hogy a költségvetés tartományokkal való viszonyát, s hangsúlyozta annak szükségét, hogy a Magyarországi és Bosznia között most lévő gazdasági viszony élelmebbé tessenek, mert most ez a viszony nagyon laza.

Hosszasban beszélt Ugron Gábor, a ki sok szempontból kifogásolta a bosnyák kormányzat és rámutatott arra, hogy ott a magyar érdekek minden terepen elhanyagoltak.

Wlassics Gyula a bosnyák vallási ügyekről beszélt, különösen a görög keleti autonómia vonatkozásában intézett kérdést a közös pénzügyminiszterhez.

Ezután báró Burian István közös pénzügyminiszter mondott hosszabb beszédet, melyet miután magyar érdeklődés az igen rokonos érdekek fogadtak a delegációk. Azon kezdte, hogy részletes programot nem adott, mert a viszonyokat még nem ismerhette meg kellőképpen, de azt hangsúlyozta, hogy a Kállay által megteremtett rendszert ő hajlamos követni. Részletesen szólt ezután a fölmerült kérdésekről s bizonyította, hogy Boszniaiban a magyar érdekek teljes mértékben érvényesülnek. Impeterte a görög-keleti autonómia vonatkozó statútum tervezetét, majd meg a kormány gazdasági politikájára nézve adott elő egyet-est. A kormányzat nyelvi, vagy nemzetiségi tendenciájára nézve megjegyezte, hogy a kormányzat sem nem germanizál, sem nem magyarizál. A zárszámadások dolgában azt tartja, hogy a bosnyák kormány nem lát nehézséget a zárszámadások betérítésének dolgában, s az elől sem zárkózik el, hogy tíz évre visszamenőleg terjesztesse jelentést a delegáció elé!

Gróf Tisza István néhány észrevétele s több rövid felszólalás után a négyes bizottság a költségvetést elfogadta. A jelenléti szedőn hítesültek.

A délutáni plenárius ülésen a külügyi költségvetést tárgyalták.

A napirend előtt Rakovszky István az Olaszországban előfordult osztrák-magyar ellenséges jelenségeket és az előfordult tüntetéseket tette szóvá és az ügyben interpellációt intézett a külügyminiszterhez. Erre az interpellációra a külügyminiszter a legközelebbi ülések egyikén válaszol.

Az erre megrövidült külügyi vita rend előtt Miksa előadó beszélt, ajánlotta jelentését, természetesen bizalomnyilvánítást indítványozva a külügyminiszter politikájára iránt.

Szemere Miklós a hármasszövetségről beszélt, hangsúlyozva különösen a Németországgal való viszony szükségét. Nagy elragadtatással szólott a német császárról, s a nemzetközi szociálisták elleni fellépiközött. Zichy János, Rakovszky István, gróf Apponyi: nagyban és egészben helyeslik a külügyi politika vezetését, de bizalmat nem szavaznak a miniszternek. Ugron Gábor is a hármasszövetségről beszélt, s a külügyi politika számos bírálatot fejtetett.

A vitát holnap folytatják, s az ülés elején gróf Apponyi Albert intéz közjogi interpellációt a külügyminiszterhez.

Részletes tudósításunk itt következik:

Boszniáról.

A közösügyes tárgyalásra kiküldött magyar országos bizottság négy egyesült albizottsága ma délelőtt tíz órakor Széll Kálmán az ülés elején való megjelenésén történt akadályoztatása folytán gróf Szapáry Gyulának, a delegáció elnökének elnöke alatt tárgyalta a megszállt területeken lévő hadesapatok és intézetek rendkívüli szükségletét. Jelen volt a közös kormány részéről báró Burian István közös pénzügyminiszter, lovag Pitreich közös hadügyminiszter, báró Spanu tengernagy; a magyar kormány részéről gróf Tisza István miniszterelnök.

Az előadó beszéde.

München Árel előadó: A megszállt területek levő parancsnokok, hadesapatok és intézetek 1904. évi rendkívüli költségvetése 331.000 K. csökkentést tüntet fel az 1903. évről megszavazott költségvetéshez szemben. Ez a csökkentés kizárólag annak tulajdonítható, hogy a tavalyi költségvetéssel megszavazott 14 taratközvetébe és a helyi tüzérséghez szükséges legénység a múlt évben még nem szavatalták, a megszállt területeken lévő hadesapatok részére megszavazott összeg megfelelő része igénybe nem vettél és így az a mostani költségvetésből töröltek. Az így előállított költségvetés csökkenéséből az utóbb indokoltandó többletköltség levonva 331.000 koronával kevesebb szükséglet marad, mint a tavalyi évben. Az összehasonlítást megére a következő eredményre jutunk: összes csökkenés 441.815 K. Ellenben többletköltség építkezések folytán 108.000 K. Szabafegyver állomány a Hirtengber-féle rendszer szerint alakított szabafegyver-berendezés folytán 695 K. A megszállt tartományokban rakározott Wernd-féle fegyverek karbantartására 2000 K. végre a helyi kápolna részére megállapított átalányösszeg 120 K. Így az összes többletköltség 110.815 korona lesz ki, a csökkentés tehát 331 K. A jelen költségvetés alapján a következő létszám képezi: 1180 hadiállás, 18.022 állás és kózoona, 1 polgári tisztviselő és 1965 mászás állat; vagyis 38 hadiállással, 393 állással és katonával és 172 lóval kevesebb, mint az 1903. évi létszámban. A megszállt területek levő parancsnokok, hadesapatok és intézetek 1904. évi rendkívüli költségvetése összesen 7.503.000 koronát tesz ki, a hadiközpontok 60.000 koronáját saját bevételük koronáival a fedezetlen szükséglet 7.489.000 koronában van előírva. Az 1883.

évi költségvetés adataival összehasonlítva az ez évi költségvetés egyéb adatait, azt találjuk, hogy az 1883. évi költségvetés 17.776.000 koronát tett ki, míg a mostani összesen 7.483.000 K. szükséglet tüntet fel, tehát a monarchia ezen terhére 1883-tól mostanáig 10.493.000 koronával kevesebbet. Bosznia és Hercegovina ezen idő óta 4 önálló gyalogetredet és utóbb meg egy tábori zászlóalj is állított ki és a míg 1883-ban véderjeje összesen 13.000 koronát fordított, addig a közös pénzügyminiszter által az országos bizottságnak rendelkezésre bocsátott költségvetési költségvetés szerint az 1903. évben ezen célra 5.397.500 K. irányított elő, amely 6-szereséből nemcsak az általa kiadott négy gyalogetredet és tábori zászlóalj összes költségét fedezte, hanem a monarchiában elhelyezett csapatoknak utolsóit is. A megszállt területeken lévő csapatok felállítását az 1904. évben is folytatódott, így jelen költségvetés előirányzott ezen felváltás költségét is magában foglalja. Mindezen éven, ezáltal is előterjesztette a közös pénzügyminiszter Bosznia és Hercegovina költségvetésének költségvetését is, amely a megnyitással győződhetünk meg az albizottság arról, hogy a megszállt területek költségvetési, közbiztonsági, közigazgatási, közgazdasági, közlekedési és kulturális viszonyait fokozatosan haladást tüntetnek fel, és hogy Bosznia és Hercegovina nemcsak hogy saját erejéből fedezni közigazgatásának költségét, hanem ebben az éven meg felesleg is mutat. A legutóbbi albizottsági tárgyalások folyamán azon kívánságot terjesztett elő, hogy Bosznia és Hercegovina közigazgatásának költségvetésével egyidejűleg terjesztésével a közös pénzügyminiszter által együttesen az utóbb zárszámadások is. Ezen kívánság folyamán a közös pénzügyminiszter kifejtette, hogy a monarchia két államának kormányzatát — esetleg a parlamentek — a zárszámadások előterjesztését kívánják, a zárszámadások előterjesztését illetően részéről nehézség nem fog felmerülni. Azt hiszi, hogy ezen cél elérése végett az albizottság ezt a kívánságot tartja, mert a jelenlegi költségvetéssel egyidejűleg a zárszámadások még nem terjesztettek elő. Ez-k kívánság azután a költségvetés általánosában elfogadása ajánlja.

A zárszámadásokról.

Hegedüs Sándor: Nagyon örül a kiadások folytonos csökkenésének. Bosznia költségvetése a régi formában terjesztve elő, azaz most sem lehet meglepő. Bosznia közgazdasági és kulturális haladása tagadhatatlan, de a mostani bevételek mellett attól tart, hogy majd jövő évre deficiens fog előállni. Legjobb is kötelesek vagyunk az ott elővaló kötelezettségek teljesítésére lehetőleg eber figyelemmel kísérni. Bosznia költségvetése inkább csak általánosan foglalkoztatni van veve pl. egy öszept esztendő fizetése avatásaira. Az a költségek ellenében költésege mellett az ilyen előadhatóság nem meglehető. Minden telenben teljesen ellenőrizhető költségvetést követel.

Teljesen hoz fel annak illusztrációjára, hogy egyáltalán nincs előtűnik a képe annak, ameddig mehetünk a költségvetések előállítására. A zárszámadások előterjesztésének megkezdésére nem lehet ok, hogy ha zárszámadások alkalmának esetleges „deficit” fedezéséről is — amint ezt mindig mondták; nem lehet ok azért, mert magából az előterjesztésből semmiféle közelettség nem származhat. Ez áll úgy az előirányzat, mint a zárszámadásra nézve is. Sem kö jogi, sem büd-éjgi, sem intézkedési szempontból nem lehet a zárszámadások előterjesztése nézve semmi nehézség. Legjobb is tíz évre visszamenőleg ki kívánunk egy előterjesztést a boszniai jövedelmek fejlődéséről. Ezzel pedig az előirányzatot kapcsolatosan mutattassanak be a zárszámadások.

Miklós Ödön hivatalos adózik Kallay Beni volt közös pénzügyminiszter emlékeire azon nagy kulturumkárt, a melyet Boszniaiban teljesített. A boldogult nemcsak a mi bizalmasunk és szeretőnk volt ki, de egész Európának a tiszteltetését szereltet.

Majd arról panaszkodik, hogy Bosznia, a mely Magyarzág határán van, gazdaságilag túl laza ös-zetűgésben áll Magyarországgal. A vasutipar tereszt az ös-zetűgés miként felhasználására nézve intéz kérdés. A segélyesek tárgyában, azoknak jelenlegi átlását is felelősséget kér, majd a költségvetést elfogadja.

Ugron Gábor azt látja, hogy a Wernd-fegyverek Boszniaiban külön fannak rakározva és költséges módon őrzve. E fegyverek ott semmi szükség nincs, mert neptelekes csak nem cselezott a katonai, vagy a boszniai kormány? Ezzel a kiadott négyezer korona tehát teljesen felesleges kiadás.

Bosznia kormányzása ellen több rendbeli kifogása van. Az egész kormányzás nemet nyilvános történi. Boszniaiban inkább az osztrák törvények vannak életben. Látjuk, hogy a csel az, hogy Bosznia osztrák provincia legyen, nem pedig magyar tartomány, holott Magyarország törvényei szerint s a koronázás esküinek megfelelően Bosznia — ha valankor visszaszerzetetik — Magyarországhoz kell tartoznia. A szlovák természetnek megfelelő központi önkormányzat — szerinte — bizonyos szélesebb alapon okvetlenül engedélyezendő volna. Ki kell bontakoznia az okkupációs állapothokból. Kilogao-ia, hogy a posta és távirat meg mindig a katonaság kezében van.

Az abszolutizmus szférájából szabadalmi nem tudnak. It a két delegáció azt kívánja, hogy a zárszámadásokat előterjesztsek, akkor azokat okvetlenül elő kell terjesztetni.

Nagyon különösnek találja, hogy Bosznia nézve még kísérlet sem történt abban az irányban, hogy a telepések rendezés oda magyar telepések is megteressenek. Nemet telepek legálább is sokkal nagyobb számban fogadtattak oda be. E téren kellene az Amerikába való kivándorlás ellen védekezni.

A költségvetés, a mely zárszámadás nélkül nyújtattat be, elfogadni nem hajlandó.

Wlassics interpellál.

Wlassics Gyula: Sokkal rövidebb ideje van, a közös pénzügyminiszter az ügyek élen, semnogy kormányzata melánosan beható kritika tárgyává volna lehet. Erdigi működése azonban ráz az a benyomást teszi, hogy teljes bizalommal viseltethetünk a közös pénzügyminiszter jóőben kifejtendő politikájára iránt. Ez alkalommal csak azért szólok fel, hogy alkalom adjon a miniszternek bővebben nyitkozni arról a kérdéseiről, a melyről az osztrák delegációban kifejtett exposéjában nyilatkozott, s a mely elkövetett azomban szólok költségvetés nem találja.

A vallási ügyek minden állam ügyei között igen nagy fontossággal bírnak, de talán sehol nagyobb fontossággal, mint éppen a Keleten. A miniszter azt mondotta exposéjában, hogy úgy a görög-keletiekre, mint a katolikusokra, a mohamedonokra és a zsidókra nézve is bizonyos autonómia akkor eladható, sőt a görög-keleti autonómia eladhatatlan nyilatkozott is. Minthogy szólok kölcsönhatást lát Magyarország nézve is, kérdi: közölheti-e a közös pénzügyminiszter

alpelvett a görög-keleti autonómia nézve? A statútum már elkészült, s azért kéri a pénzügyminiszter, hogy a m nyíben ezen alpelvett nem közölhető, jelölje meg az indokokat, a melyek miatt felelősséget nem adhat. A költségvetést különben elfogadják.

Burian nyilatkozatai.

Báró Burian István közös pénzügyminiszter: Ezáltal részletes programot nem fejt ki, mert meg nagyon kevés ideje áll a bosnyák kormányzat előtt és így az ország összes szükségleteit és az ország állapotaikat mostani stádiumát nem ismerheti annyira, hogy minden fontos kérdésben a jövőre nézve már állást foglalhatott volna. Azt hiszi azonban, hogy gondosan fenn kell tartani Kallay Beni nagy művet tartania és az általa közelet irányban kell az tovább fejlesztésnek, köveve a Kallay módszerét, mely távol volt minden szabonszerűségtől.

Kormányzati tevékenységének mindiárt kezdetén a mielőbbi folyó ügyeken kívül a megszállt tartományok sürgős szükségleteire és a meg nem fogantatott intézkedésekre kellett tekintettel lennie. Körül kellett nézni, hogy boldogult előző mitet tervezett, mi kezdeményezett és miként javasló legelső lépésben megoldandóknak. Csak azokról kíván első sorban nyilatkozni, a melyek ma legfontosabbak a legelső kérdésnek állottak és általán a homlokterén.

A legsürgösebb feladat.

A legsürgösebbnek azon feladatok tüntek fel, a melyek a felszólalt bizottság tagok nyilatkozataiban is többször lejt-k s ezek: a megszállt tartományok pénzügyi helyzete, ennek változása az adórendszer reformálás és a felekezeti viszonyok rendezése. Ezzel szemben sürgős feladatként állott előtte a megszállt tartományok pénzügyének rendezése, nem azért, mintha bármi aktuális aggodalmakra nyújtott volna alkalomát — mert amint az országos bizottság a költségvetéséből is evöl-évre kivethette, a büd-és rendesen és kiegyelgően lejötött és a megszállt tartományok új adóterhek nélkül is képesek voltak egészséges alapon és meadák nélkül fedezni az ország folyó közigazgatási szükségleteit, sőt azon felül még telemes bevételeket is lehetővé tenni. De már most eltekintve attól, hogy az ország kulturális szükségletei ezután is folyton fokozódni fognak, fognak támasztani, különösen nagy terhet vállalt Bosznia és Hercegovina az 1898-iki és az 1902-iki vasúti költségvetéssel. Ezeknek kamatai 13.660.000 koronával fognak az ország költségvetéséhez néhezni. Ez itt megfelel Hegedüs Sándor bizottsági tag észrevételére, amely szerint ezen terhek nem tüntek elő az előirányzatok által adományozott költségekkel. Ez azért nincs kitüntető és azért is mondta, hogy a két költségvetés a terhe csak 1906-ban, illetőleg 19.09-ben néhezdik az orszagra, mert — mint az országos bizottság tagja igen jól tudjuk — 1898-iki 25 millió koronát nem fejtjük az ország jövedelméből, hanem a közös aktívából átutalt 16 millió koronából, a melyet évi részletekben onnan húznak; tehát az előirányzatban csak ezen 16 millió addig kivett részenek kamata szerepel. A mi pedig az 1902. évi 75 millió kösöt illeti, ez olyan módzattal volt fejezve, hogy a mi a vasútiépítés tart, tartani fog az 1903-iki év végéig, sőt az éven elő-ideje alatt is, a mennyiben a felvett adókat a jövedelmén nagyon csekély lesz, a kamatoknak a kölcsönösségből kell fedeztetni, úgy, hogy ezen kamatok körülből csak 1906-iki fog néhezni az ország büd-ésjére, hogy a megszállt tartományok képesek lesznek-e ezen terhet elviselni, arra nézve szólok ma sem nyúlhat egyéb biztosítékot, mint azt a reményt, a melyet boldogult Kallay Beni 1902-ben kifejtett az országos bizottság előtt, az t. i., hogy a megszállt tartományok jövedelmei annyira kitognak fejlődni, hogy azt a terhet is elfogadják viselni. Szólok minden érveléssel a fog terkelni, hogy ez a remény valóra is valék; a siker nem egészen tőle függ, nem is tudna ma megmondani, hogy lesz-e siker. A legbiztosabb az, hogy a közvetett adók az egyenlőurások és a havszalati adók jövedelmek fejlődéséhez fűzhetjük.

Az adóreform.

Összefüggésben van tehát ezzel az egyenes adók kérdése, a melyhez ugyan nagyon beható tanulmányozás nélkül nem lehet fogni, de meg kell válni, hogy ezen reform szükségese halaszthatatlan. A mi különösen a tized-adó kérdését illeti, ez a bizottság előtt is már többször szóba jött. Szólok szerint a zűneknek alányozása tíz éves át felkapán biztonos az addigi jövedelmek, felzabadozása a föld népet a tized-összesítés terhelésé és a vele járó bo gyatásait, és hozzá szoktatna a népet az egyenes és az egyenlő megadózatásához.

A felekezeti állapotok.

A keleti népek által ismertek olyan állapotok, hogy az egyik felekezetnek az utaima a másik elnyomasával nem járjon. A kölcsönös felekezetség Boszniaiban még most is van ugyan; ez nyilvánvaló abban, hogy a legerősebb felekezetséggel bíró mind a három felekezet a kormányzat, nehogy a másikat több kedvezményben részesítse. De annak a negyedszázados nevének, a melyben a kormányzat részletesen Bosznia nevet, mégis megvan bizonyos gyümölése és így azt a 25 évet, a melyt által boldogult Kallay Beni működését kifejtette, valóságos beztí korszaknak lehet tekinteni, a melyen tovább lehet azután építeni. Az öntétek talán nem tudtak mindig összhangzásba hozni törekvéseiket saját jól felgott érdekekkel és a változott politikai viszonyokkal, így hosszas visszavonások keletkeztek a laikus elemek és a papság, másrészt pedig az ellenzék és a kormány közt. De ez csak a multa vonatkozás. Ennek a visszhangja az országos bizottsághoz is ejutott.

Mindaz azonban szerencsésen jobbra fordult. A kormány feladatát tüzte ki: megvizsgálni az öntétek kívánságait és sérelmeiket, de késéssel nem hagy beútni az iránt, hogy ezen kívánságok alkalmazandóknak kell a közérdek követelményeibe és csak hogy olyan egyházi szervezet lehet engedélyezni nekik, a mely az államhatalom jogos hatáskörén csorbát nem üt. Ez alapon hosszas tárgyalások folytak, a melyek már előbbre állt végett kezdetüket, s a melyek tonálál szóló rögtön felvetés; és végre sikerült a helyi kormány jóakór közbenjárása mellett a fővitei forgalma, a mely a bosnyák kormány részéről anyagi segélyben is részesült, 1897-ben Volt 1.954.416 K, 1901-ben — tehát négy évvel később — 4.766.736 K.

Az elhanyagolt Fiume

A mi azt a szemrehányást illeti, a mely Fiume elhanyagolására, illetőleg a fiume forgalmára eszókózt nyomasat vonatkozik, erre nézve a következők par általán közöljünk: A fiume vonalra nézve a fakivitel jó tekintetbe.

vizsgálása, illetőleg kanonikus megadása céljából csak azután fog felterjesztetni a felségéhez megértesítés végett.

A statútum alapevei a következők: ezen statútum három fokú önkormányzatot alapul egyházi és iskolai dolgokban, úgy mint egyházközösségek, püspöki, megyei gyűlések és egy központi iskolai és egyházi hatóság képezik a szervezetet. Alapja például az statútumnak az önmegadózatás elve. Az egyházi közösségek által fizetett adókból fedeztetni egyáltalán a kongrua, illetőleg a felkészés segélyjavadalmazása is. Ezzel megkezdtek a kongrua általános megadással, mert semmi kétség sincs az iránt, hogy a többi felekezetekre nézve is ez a mód lesz a levezetésrűb.

Azonkívül gondoskodik a statútum arról, hogy az ottani kifejezésre jutó szabadságok szigorúan az országos törvények korlátain belül maradjanak, a papi és a laikus elem hatásköre kellően körül van írva és megoszva, azonkívül a püspöki kivétel és felkészés választás a megállapítva.

A mi az egyéb intézkedések fejlesztését illeti, szólok nem nehézséget nem lát abban — és ennek kifejezését is adott — hogy a központi autonómia, a melynek már eddig létező első fokozata a népességét már némiképpen iskolázta is a saját ügyeivel való foglalkozásban, szintén kiépíthető. Eziránt egy pár nagyobb közsegen elemek érdekelték nyilvánulni, a melyvel szemben az országos kormány előkezeséget tanusított, hiszi, hogy ennek lesz is fogadja.

A magyarság Boszniaiban.

Áttér azután egy egész csoport kérdése, a mely oda tendál, hogy a bosznia kormányzatban a magyarság a magyar elem és a magyar érdekek nem eléggé jutnak érvényre. Azt mondhatjuk, hogy a magyar érdekek apólasát teljesen szíven fogja hordani, mind-g, a mint szíven hordja az jelenleg is. Nem fogja engedni, hogy e tekintetben őt büzösséjében bárki is felülmúlja. A magyar érdekek apólasában és felkarolásában a bosnyák kormány helyzete világosan áll. A bosnyák kormányzatnak első teendője a helyi közpizgatás ellátása és feladatainak megoldása összhangban a megszállás céljaival és a monarchia mindkét államának érdekeivel. A ki azt mondja, hogy a monarchia mindkét államának az érdekeivel, az azt mondja, hogy az osztrák és a magyar érdekekkel, tehát érvényesül és érvényesüljön mindkét magyar érdek, de annak határát van, ahol a hasonlóképp jogosult osztrák érdek megkezdődik. It meggyőzi, hogy a bosznia kormányzatnak feladata ezen érdekek szemben előbb is talán inkább negatív mint pozitív, mert hiszen előrendelő feladata az, hogy mindezen érdekek, tehát a magyar érdekeket is ne sértsük, és ezek érvényesülése ele semmi gátat ne emeljen. Eöfordul az az eset is, hogy a két állam érdekei ellentétesek. Ez az eset talán nem a leggyakoribb, de előfordulhat. It aztan a bosnyák kormány helyzete neha néhéz is lehet s talán lejjebb remélni azt, hogy az ilyen ellentétek ki fognak egyenlített a két kormány által, mint hogy a bosnyák kormány nincs hivatalban esetben az ellentéte előírni vagy pedig az egyik vagy a másik ellen állást foglalni.

De ha azt vizsgáljuk, hogy a magyar érdekek tenyeg el vannak e hanyagolva, vagy hátrébb vannak-e szorítva Boszniaiban, akkor a következők tapaszthatjuk:

A Boszniaiban alkalmazottak közül 34.5 százalékosított, 38.29 százalék magyar és 25.48 százalékosított bosnyák. Tehát a magyar honos-ság alkalmozottak száma telemes, sőt még abszolute is magasabb, mint az osztrákoké. (Egy hang: A horvátok ide vannak számítva?) Igen!

A csendőrségnél az osztrák honos-ságuk 35 százalékosított, a magyarországiak 53 százalékosított és a bosnyák honos-ságuk 12 százalékosított képviselnek.

Egy másik fontos kritérium annak, hogy a magyar érdekek mennyire érvényesülnek és mennyire nem, a kereskedelmi forgalomban fekszik. Az 1902. évben — az utolsó esztendő, a melyről lejtvezt adatokkal rendelkezünk — horvát-szlavon határon bejött 1.664.477 mm., a dalnált határon 293.136 mm.; kiviteletet a horvát-szlavon határon 4.671.927 mm., a dalnált határon 1.442.622 mm.

It mellesleg megjegyezni kívánja, hogy a bosnyák kormány ezen aruforgalmi kimutatásait őt sem eleget ki néhány szempontból: előör azért, mert eddig is a kimutatások csak nemtelj adattak ki és nem magyarul is; ezen változatos fog történi; másrészt pedig azért, mert nem tudtuk az aruforgalomnak értéki szerinti kimutatását megszerezni, a mennyiben a rendelkezésünkre álló adatok csak a súlyt tüntetik fel, már pedig nagyon fontos dolog az értéket is összehasonlítani. Ezen a lehetőség szerint segíteni fog. Továbbá az sem tűnik ki ezen kimutatásból, hogy az arának a végso rendelkezési helye hol van, mert hiszen a horvát-szlavon határon kivitelet nagyon sok aru, a melynek egy része megy Ausztriába, másik része Magyarországra és viszont bejönnek oly aru is, a melyek nem Magyarországiak, hanem osztrákok. A mennyire lehetséges, törekedni fog e hiányokat a jövő kimutatásban pótolni. (Helyeslé.)

Azok a számok azonban, a melyeket felhozott mindenesetre mutatják, hogy a forgalom tulajnyom része úgy a bevételnek, mint a kivitelnek a horvát-szlavon határon bonyolódik. A bevétel 18.6-ban Ausztriából 77 százalékosított, Magyarországból 23 százalékosított volt, míg 1901-ben — tehát öt esztendővel később — Ausztriából 57.6 százalékosított, Magyarországból 43.4 százalékosított volt, tehát a magyar majd nem megkésztéreződött. Azóta a viszony megjavult. A magyar kereskedelmi muzeum bevitelei forgalma, a mely a bosnyák kormány részéről anyagi segélyben is részesült, 1897-ben Volt 1.954.416 K, 1901-ben — tehát négy évvel később — 4.766.736 K.

A boszniai vasutak.

Vasut politikája a megszállt tartományoknak nincsen, mert hiszen az építési program elő van szabva a két törvényhozás által ezen program gyümölése a két kormány közti lejtvezt egyezkedésnek. Most épül a Szerajevói a Sandzsák határáig vivó vasut.

Fellhangzott az a kérdés, hogy ezen vasut építésénél mennyiben részese-e a magyar ipar, vagy a magyar kereskedelem támogatásában és mennyiben van határyban ez az osztrák iparral szemben? It határyban sem osztrák, sem magyar vállalkozás nincs, mert az építési munkálatokhoz végzik, még pedig sokkal előcsobban, az nem volt kezdetben terve, hanem a mioké építésre került a sor és pályázat utatott ki, kiderült, hogy teljesen ös-cobban lehet építeni azon valóban ki bygakortól törzskarral, amely felett a helyi kormány rendelkezik. Az építkezési költségek az országos kormány a legnagyobb tekintettel arra, hogy a magyar ipar legabb is a kvóta arányában vétessek igénybe. A hadikarvészek szállításánál mondhatni a munka potosan a kvóta arányában van kiadva, a sineknel pedig 50 százalékos van a magyar szállítókra bízva.

A fakivitel az utolsó években nagyobb lendületet vett, annyira, hogy ez a pausz tárgyává is lételet különbözően az osztrák érdekeltség részéről. E fakivitel azonban újabb erdeletévé, ebből foglalkozás valamely kikötő forgalmára semmi esetre sem keletkezhetett. Előbb nem létező, a mi a most em Fiumének, sem más kikötőknek. A mi a döntés illeti, annak kivétel Fiuménél it tenyeg csökkent Ez Boszniaiban körülbelül meg is fog szűnni, mert fölvetett többé nem adnak el, minthogy a télyállomány rendkívül meggyöngyűlt.

A többi kivitel irányát természetesen a termelés szabja meg. A banjaluka-dobertin vasút felé irányuló kivitel éppen úgy, mint a Drina mentén haladó fakivitel és a bród-szerajevói vonalon a Zavidovics-átrakott fá, bár ez utóbbi nagyrészt maud Fiumenék megy, a zavidovicsi forgalommal Gravosaba és Metkovichba megy le. Ezt a forgalmat nem lehet Fiumenék vezetni. A fiume irány meg van vedve az által, hogy a vasuti szállítás Grávozeba négyezer akkora, mint Bródba.

Bosznia nem germanizál.

A kormányzat nyelvi vagy nemzetiségi tendenciájára nézve hangsúlyozza, hogy ezt a véleményét teljesen számszerűen tartja, mert a bosnyák kormányzat sem nem germanizál, sem nem magyarizál. A germanizálás vadvala szembe állítja az osztrák delegációban fellhangzott magyarizálás vadját. Az egyik vadlapon oly kevesebb jöpotat, mint a másik. A bosnyák kormányzat nemzeti nyelven vitetük. M k volnának a germanizáció jele? Vagy a nyelv használata, vagy a nép gyarmatosítása. Azonban nemcsak a közpizgatás vitetük nemzeti nyelven, hanem még az iskolák is kizárólag nemzeti irányúak. A hivatalosok 80 százalékos szav és a kik nem szlovák nyelvűek vagy számvit tudni, vagy egy év alatt szlovák megtanulni.

A germanizálás és telepítés történetéről az országos bizottság úgy is tudja és azt egy párszóval meg lehet mondni, mert hogyha nem esz több magyar, az onnan van, mert nem akának a magyarok oda menni. Történek kísérletek székelyek és magyarok, de ezek sikerre nem vezettek. A telepítés nagy arányban Boszniaiban úgy sem folytatható, mert Boszniaiban gazdátlan terület mar. Léteték egy telepítési irány, a mely a telepítés lehetővé teszi mindenkör. E törvény alapján a magyar éppen úgy jöbet be, mint más. Ha be nem jönek magyarok, ez nem a bo nyák kormányzat utján és ha e tekintetben Magyarországot kívánják vagy szük-séglet jelölték valamely nagyobb terjedelmű tevékenység kifejtésére, akkor itta kezdeményezés talán a magyar kormányra vagy a magyar törvényhozásra tartozna, a melynek mujoban van azt előmozdítani.

A telepítés mai állására nézve konstátálja, hogy a megszállás kezdettől 1900-iki végéig összesen 1925 család telepítetett le Boszniaiban 10993 hely-kel. Ez-kivitel telepítetett 1631 bennszülött család, illetőleg ennyinek hely-ele javított, a mennyiben ezeknek meglevő földjeikhez új föld-k adatok, 238 bennszülött család áttelepítetett az országban. A telepítés családok közül nemzetség szerint volt német 378, rutén 181, olasz 97, cseh 92 és magyar 16.

A magyar ipar támogatása.

A magyar érdekek tekintetbevetélet tanúsítja az, hogy a kormányzat és annak hatóságai szigorúan szem eótt tartják, hogy a magyar ipart teljes figyelemmel részesítsék 1901-ben Ausztriába a kormányzat vagy hatóságokak szólt szállításból bejött értéki szerint 28.105.943. Magyarországból 15.872.775 K. a mi század kban kitesz Ausztriára nézve 57.6. Magyarországra nézve pedig 42.4 százalékosított és ez t-temesen jobb a kvóta arányának. E szerint el lehet mondani, hogy a ma yar kereskedelem útján a megszállt tartományokban egyengetve vannak, különböző az e ös-cobban magyar kereskedők már meg is teremtették ott a magyar üzlet viagnak jöpotmévét és így csak élelmes iparosoknak és kereskedőknek áll, hogy nagyobb merékekben is megállják ezentúl a mar szerencsésen kezdeményezett versenyt.

Hegedüs Sándornak az iparfejlesztésre vonatkozólag tett megjegyzéseire kiemel, hogy boldogult elődjének gondos keze alatt már a több iparos is ke letkeztek Boszniaiban. Ezen iparosok telegy mindenképp a pródozákos és kísérletezők Céljuk az volt, hogy az ország terményeinek feloldozása helyben segítése elő. Ezek bizonyos fokig állami támogatást kaptak. A kezdeményezett iparosok közül be fog valni az, amelyek egészséges, a melyik pedig nem egészséges alapon van szervezve, mint a meleghatban növezteti csonete, úgy is tönkre megy. Tonkre is kell mennie, hiszen nincs muöndökben istápotni iparnak védvómokkál. Csak nagyon kivételes körülmények közt lesz muöndökben a helyi kormányzat az ipart támogatási és tovább is segíteni. Hogy egn ipar azután bizonyos fokig Magyarországgal vagy Ausztriával konkurálhat, ezt tagadni nem lehet. De éppen a vanközösségből folyik, hogy a bosnyák termény mesterségesen ki nem zárható a monarchia két államának területéről.

Általában hangsúlyozza, a mint ezt egy hasonló kérdés az osztrák delegációban is megtelette, hogy feladatunk a megszállt tartomány

éknéljél, fenmaradását biztosítani akarjuk és ugyanakkor azt egész Európára ellentéren állunk, ebben ellenmondást lát; ellenmondást lát annak a konstataciónak, hogy Törökországot németeknek tartják valamire való reform kezdeményezésére és másrészt mégis egész reformációt olyan alapokra fektetik, a melyet a külügyminiszter maga úgy jellmez, hogy ehhez a csehhoz minden érdekelt faktor közreműködése szükséges.

Egy megkezdett akció előtt állunk, a melynek sikere, bevalótlan problémátikus. Ne vegye tehát rossz néven a külügyminiszter, ha a bizalom kifejezését akkora tartja fenn, midőn ezen kérdőpontra nézve az események megadták a választ. Addig is az albizottsági jelentés végső részéhez hozzá nem járul.

Ezzel befejezelné beszédét, ha nem kellene az előtte felszólalók felszólalásának egyik-másik részére kiterjeszkedni. Mindenekelőtt azt az általános témáról megemlíti, hogy a külügyminiszter nem tudott megbarátkozni a d-l-gazetiában marék évtől labrakapott azon praxissal, hogy itt gazdasági és kereskedelmi politikai kérdések érdemleg viattanak meg. Ezért azokra, amik a kereskedelmi politika tekintetében felhúzóttak, észrevételt nem is tesz. A kereskedelmi politika talmának meghatározása sem a külügyminiszternek, sem a delegációnak feladatához nem tartozik. Csak a diplomáciai közvetítés feladata a külügyminiszternek, míg a delegáció feladata megjelölni azt, hogy a külügyminiszter ezen feladatának eleget tett-e?

Ugron Gabor szólott még a hármas szövetségről és Balkán-politikáról. Beszéde után délután fél órákor.

Gróf Szapary Gyula a tanácskozás folytatását holnap délelőtt tíznegy órára halasztja; ekkor folytatni fogják a külügyi kötszvegves tárgyalást. Előzőleg gróf Apponyi Albert fogja megjelölni a bejelentett közegeti interpellációját.

Budapest, február 15.

A köleadi választás. A Pichler Győző halála folytán megüresedett földési választókerületben ma volt a választás. Gróf Benyovszky Rezső függetlenségi párti és Szimonics Elemér szabadelvű párti jelöltek álltak egymással szemben. A választási küzdelem már a szavazás megkezdésekor teljes erővel indult meg. Szimonics Rezső Andor választási elnök nagy erőfeszítéssel bírta a lázongó indulatokat csillapítani.

A szavazatok állása a következő volt:

Délelőtt 11 óráig		
Benyovszky	183	
Simonics	155	
Délután 2 órákor		
Benyovszky	615	
Simonics	722	
Délután 4 órákor		
Benyovszky	710	
Simonics	831	
Délután 5 órákor		
Benyovszky	850	
Simonics	849	

Este hét órákor már lényegesen megváltozott a szavazatok aránya. Gróf Benyovszky szavazatai egyszerre felszökkeltek 1025-re. Mig Simonicsra 805 esett. Ugy, hogy a zárótartást 8 órára ki is tűzték. A zárólelelte után meg is állapították, hogy Benyovszkyra 1028, Simonicsra 802 szavazattal esett s így gróf Benyovszky Rezsőt 146 szótöbbséggel megválasztották képviselőnek. A függetlenségi párt diadalán lelkeseidet kellett az egész kerületben.

Asztrák tolonczok. Az osztrák belügyminiszter azzal a panaszszal fordult a magyar kormányhoz, hogy a magyar hatóságok tolonczügyekben a megkereső osztrák hatóságoknak vagy egyáltalán nem válaszolnak, vagy csak hosszabb idő eltelével. A belügyminiszter elrendelte, hogy a törvényhatóságok az osztrák tolonczügyeket gyorsan, esetleg soron kívül intézzék el. — A kétségjelmezésnek valószínűleg az az oka, hogy az osztrák hatóságok nem magyarul mondták el a kérésaikat. S ha ez így lesz ezután is, akkor csak óvatosan teszik a magyar hatóságok, ha a papirkönyvben hánnyák a megkereséseket. Pedig az osztrák tolonczok dolga — nekünk is sietős...

A függetlenségi párt üdvözlése. Kossuth Ferencnek a Szaváról kapott üdvözlő levelet a melyet negyven választópolgár írt alá. A levélben a többek közt a következő sorok vannak:

„A hűbűsítetlen támadásokkal és cselzattal szemben a legösztöndébb elismeréssel adozunk Kossuth Ferenc, hazánkban politikai életlétésért — és első sorban Kossuth Ferencnek, valamint a vezetése alatt álló függetlenségi és 48-as Kossuth-pártnak a legnagyobb lelkesedéssel bizalmat szavazván; egyetemes mind hazafii aggodalommal elidőljük és megvetjük az országgyűlési forradalom vezetőit és az obstrukciójuk letele cselzatu katonáit.

EGYETÉRTÉS.

Azokat a t előfizetőinket, kiknek előfizetése február tizenötödikevel lejárt, arra kérjük, hogy a lap megrendelését minél előbb megújítani sziveskedjenek. Hozzájárul a lap szétküldése fennakadás szenvedjen.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy hónapra	1 frt. 80 kr.
Három	5 »
Felévre	10 »
Franciaország, Belgium, Svájc, Spanyolország, Olaszország, Dania, Skandinávia, és a Balkán-államok területére.	
1 hónapra	3 frt. — kr.
negyedévre	7 » 50 »

A német birodalom államainak területére:

1 hónapra	2 frt. 50 kr.
negyedévre	6 »

Előfizetőink kedvezményes áron kapják a ház asszonyának kedves olvasmányát, a DIVATSZALONT, negyedévre 1 frtért. Regényünk eddig megjelent folytatásait újonnan beelőző előfizetőinknek kívánatára ingyen küldjük meg.

Döntő mérkőzés előtt.

— A napkeleti háború. —

Hirtelen szélesödött a keleti harcmező, csak hogy ez a készülő nagy szárazföldi ütközet előtt felelőleges, nyomott csöndesség. A vihart megelőző csönd ez, ami alatt erői gyűjt, szervezkedik, készülődik a két tábor a Jalu folyótól délre.

Lassan vonul egymás felé a két hadsereg, hogy pihent erővel menjen az első küzdelembe. Ami hír már eddig is érkezett a kóreai harcmezőről, pusztán az bizonyít valónak, hogy a japán hajók háromszor is megkísérelték a csapatok partraszállását, a míg végre sikerült. Egy alkalommal több mint négyszáz japán ölék meg az oroszok a partraszállás után. Hogy ez mennyiben felel meg a valóságnak, azt egyelőre nem lehet biztosan tudni, de valószínű az is, hogy orosz részről küldözögtek az állírhettek, ezzel akarván ellensúlyozni az eddig szenvedett morális vesztséget. Mert nemcsak anyagi és erővesztés érte Oroszországot az eddigi kudarczaival, hanem nagy erkölcsi hátrányt is jelent, a csapatok lehangoltsága, a nép ekgedetlensége révén.

Ezt a hangulatot különben élénken jellemzi az az orosz távirat a mely a Keleti hajóraj főparancsnokának a visszahívását jeleenti. Ebben hasznavehetetlennek minősítik a jeles Verencis tengernagyot, pedig szegény ember talán nem is tehet róla, hogy az ellenség ügyesebb volt, mint ő.

A vladivosztoiki orosz hajóraj utban van még most is Port-Artur fele, hogy ott az éjszakai-keleti flottával egyesüljön. Erről a hajórajról az a hír terjedt el, hogy három hajóját a japánok levegőbe röpítették. Ezt most Tokióból cáfozóják meg. A tengeri hadműveletekről egyébként biztos és autentikus hír már az elmúlt keddtől óta nem érkezett. Ugy látszik a vladivosztoiki hajók messze elkerültek a veszélyes vizeket és minden aron azon iparkodnak, hogy ne sikerüljön a japán flottának a terve.

A hatalmak magatartásáról érkező hírek nem egészen megnyugtatók. Az Egyesült-Államok ajánlata, hogy a hadműveleti területet határolják meg Mandzsuroszágra és Kórea szorítván nem találkozik olyan fogadtatással, a melyet Washingtonban vártak. Orosz részről hallani sem akarnak róla, pedig Kína semlegeségét ilyen intézkedésekkel lehetne biztosítani. Az angol sajtó azt a nézetet hirdeti, hogy Franciaország nem marad meg a semleges állásponton, ha esetleg Oroszország sorsa rosszra fordulna a Keleten. Ezt azzal indokolják az angol lapok, hogy francia pénzintézetek mintegy 400 millió font sterling erejéig «szanak» Oroszországban és ha olyan hírek érkeznek, hogy a rengeteg summa veszélyben van, Franciaországban nagy pártja lesz a beavatkozás eszméjének. Az angol lapok híreikkel azonban úgy látszik pusztán saját kormányukra akarnak ezzel pressziót gyakorolni, hogy minden eshetőségre elkészülve, Japánt ki ne szolgáltatssa egy esetleges ellenséges beavatkozásnak.

Mai távirataink itt következők:

Port-Artur ostroma.

London, febr. 15.
Port-Artur bombázásáról utólagosan még a következőket jelentik Csifából a Daily Mail-nek: A Pallada orosz cirkálóhajó tizenhét láb hosszú lélek kapott a vízvonal fölött. Az Askold cirkáló, amely az ütközetben megsérült, közvetlenül a kikötőbe való hozatála után elmerült s most csak öt ké ménye látszik ki a vízből. A japánok egy angol szénhajó legénységének jelentése szerint csak egy torpedó-rombolót és egy torpedó-naszádot vesztettek el. Az összes újságtudósítások megegyeznek abban, hogy a Varjag s Korejce orosz hajók legénység a esemulpoi ütközetben rendkívül bátran és halálmevegvetéssel viselkedett. A Daily Express-nek jelentik Tokióból, hogy ott valószínű diadalmasor fogta el az embereket. A port-arturi diadal híre a japán járadék rendkívül emelkedett.

Berlin, fer. 15.

A Hannoveri Kurir-nak jelentik Pétervárról, hogy ott diplomáciai körökben azt beszélik, hogy a port-arturi torpedó-támadás híre a német császár a cárnak hosszú és rendkívül barátságos táviratot küldött, melyben megbotráncokozást fejezi ki a támadás miatt. A császár táviratban válaszolt s azt felelte, hogy az orosz csapatok meg fogják védelmezni az orosz birodalom diésősége multját.

London, febr. 15.

A Standard jelentik Tiencsinből e hónap 11-éről: Jó forrásból eredő tudósítás szerint a japán hajóhad még mindig Port Artur előtt van s tegnap, valamint ma is támadólag lepett föl. A szállítóhajók bevarják a kellő alkalmat, hogy csapatokat szállíthassanak partra Dalhiban és Kincsauban.

Tokióból jelntik, hogy a Kitoze japán páncélshajó, amely Amerikában épült, a Port-Artur előtt vívott második ütközetben elmerült és hogy a Mauc-sin japán lobogós hajó is harcseptelen lett.

Washington, febr. 15.

Az idevaló japán követhoz érkezett hivatalos táviratban megközföljük azt a jelentést, hogy a Port-Artur mellett lefolyt küzdelemben négy japán torpedónaszád elsüllyedt. A távirat azt közli, hogy japán hajó nem sütyedt el, ellenben több hajó megsérült, melyekről azt hiszik, hogy Szaszekobá mentek kijávitás végett.

Tiencsin, febr. 15.

Hír szerint tegnap újra küzdelem folyt Port-Artur előtt. Az oroszok veséget szenvedtek és visszavonultak a kikötőbe. Erre a japán hajóhad ágyúzta az elődöt, majd pedig távozott. Az híriik, hogy több orosz hadhajó elsüllyedt es megsérült. Egy japán hadihajónak pedig megürták a lenekét.

Csifu, febr. 15.

Mult éjjel az orosz hajóhad egy része elmagya a port-arturi kikötőt.

Mi az igazság?

London, febr. 15.

A tegnapi vasárnap ismét bőven hozott szenzációs híreket, a melyeknek megerősítése azonban ma rögül elmaradt. Azt a hírt, hogy a vladivosztoiki hajórajnak három cirkálóhajóát levegőbe röpítették, magából Tokióból cáfozóják meg. Egyébként keddtől semmi hír sem érkezett a hadművelet-lről.

A Daily Mail-nak jelentik, hogy Port-Arturból mult péntek-n hivatalosan azt táviratozták, hogy esztől ökon hatszáz japán Dalmi mellett partra avart szálni s hogy emel a kísérletnél negyszáz embert vesztettek el. De abból a körülményből, hogy Pétervárról máddéig nem teltek hivatalosan közze ezt a hírt, azt következtetik, hogy nem is igaz. Ugynevez áll a Daily Mail-nek arról a műesvangi táviratról is, hogy a japánok mult esztőlökön a Galamb-öbölben néhány mertődő nyíre nyugatra Port-Arturtól, a hol a szárazföldi erőseket veget érnek, a partra szállították, de az oroszok órias vereséggel visszaverték őket.

Standard Tiencsin tudósója azt jelenti, hogy a japán hajóhad Tojo parancsnoksága alatt mult esztőlökön újra megáradta a Port-Artur előt levő orosz hajókat, de a Standard maga kétségbevonja ezt a hírt s azt mondja, hogy a japánok bizonyára nem fognak belesni abba a hibába, a melyet a krím h boruban a szövetségsek Szaszetopol előtt követtek és nem fogják idejüket Port-Artur hasztalan bombázásával elfecsérelni, hanemyval kevésbé, mert az ott levő orosz hadhajók nem gatlolhatják japán csapatoknak Kórea-ban való partraszállását. A japán ezzenzura egyetlen szót sem enged táviratoztalni a japán csapatok fölvonulásáról.

London, febr. 15.

Több londoni vasárnap lap ma azt a hírt terjesztte, hogy a vladivosztoiki orosz hajóhad három hajóját elsüllyesztették. A japán követlegesen ezt a hírt nem erősítették meg.

Szöknök a tartalékosok.

Lemberg, febr. 15.

Podvoloczszkából jelentik, hogy önnan és Huzatnából számos orosz tartalékos, akit katonai szolgálatra behívtak, a hataron át Galicziába szökött.

Pusztítják a vasutakat.

London, febr. 15.

A Standard-nak jelentik Tiencsinből, hogy a japánok minden rajuk nézve kedvezőtlen hírt elnyomnak, hogy így meggyőzzék a kinaikat, hogy haderejük legyőzhetetlen. A kinaik uszágok azt írják, hogy a japán flotta teljesen sértetlen maradt és propagandát csinálnak a sárga faj szövetségének. A Standard-nak azt is jelenti Tiencsinből hogy a szibériai vasutat több ponton elpusztították. Az oroszok ugyan tagadják ezt a hírt, de ugylátszik, hogy a kinaik raióknak öltözött japánok rombolták el a vasutat.

Pétervár, febr. 15.

Alexejev helytartó tegnap közölte a császár, hogy már tegnap kapott híreket arról, hogy megkísérelték a kelet-kinaik vasút táviró-oszlopainak lerombolását és a Sungari-hid egyik pillérének fölrobbantását. Ezeket a kísérleteket idejekorán észrevették. A vasutat erősen őrzik.

A esemulpoi ütközet.

Newyork, febr. 15.

Az Associated Press nagaszakii távirata szerint a esemulpoi küzdelemben orosz részen egy tiszt és 40 ember elpusztult, 464 ember pedig megsebesült.

A japánok partraszállnak.

Pétervár, febr. 15.

Flug tábornok jelenti Port-Arturból tegnapról: Magánhírek szerint tizenkét ezer orosz japán szállított partra a küzdelem után Csemulpo mellett. Csemulpo és Csifu között közbenső állomásokkal dróttalan távirószálakkal rendeztek be. Port-Arturban minden eszsdés. Nem érkeztek hírek az ellenséges hadjáratról. Tudnuból visszatért kémekek nem erősítették meg a japán páncélshajók megerkezéséről szóló hírt. Jinkauból folyt az a hír érkezik, hogy az északi vasutból nem messze a nyílt tengeren éjjel fényt látnak, amiből az ellenség jelenléte következtetnek. A mozgósítás sikerrel halad. Baszvikli tábornok, a Kvántung vidék főmernoke e hó 11-éről azt jelenti, hogy Port-Artur ágyuzása után a vár ütegein nem tapasztaltak sérülést.

London, febr. 15.

A Daily Mail jelenti Port-Arturból e hónap 12-éről: Hivatalos táviratok szerint a japánok hatszáz lövő katonaságot szállítottak partra Talienvon mellett, kik közül a kozákok 412-öt megölték, míg a többiek visszaterék a hajókra. A Daily Mail jelenti Nucsangból e hónap 11-éről: Port-arturi hivatalos táviratok szerint a japánok 10-én nagy csapatokat raktak a partra a Daelt-öböl erdőtanyáinál. Partra hagyták őket szállni, majd megtámadták őket, miközben vereséggel vonultak vissza.

London, febr. 15.

Port-Arturból jelentik, hogy a japánok Talienvon mellett hatszáz embert partraszállítottak, de a kozákok ezek közül negyszázal többet lekaszaboltak. A többi visszamenekült a hajókra. Egy másik partraszállási kísérletnél az oroszok harmincz japant ölék meg. Harmincz partraszállási kísérletük a Galamb-öbölben tettek a japánok; de ott is nagy vereséggel verték őket vissza. Reszletek meg nem jöttek.

Páris, febr. 15.

A pekingi francia tengerészeti attasé azt táviratozta a tengerészeti miniszternek, hogy a Jalu folyón a orosz-ütközet volt, a melynel az oroszok nyolcvan japán csapatotól elvagták és fogdába ejtették.

Az ügyetlen vezér.

Pétervár, febr. 15.

A kelet-ázsiai hírek az udvart nagyon elkedvetlenítették. A császár intézkedett, hogy a be nem vált vezérek helyeibe új férfiakat küldjenek a harbort szünierére. Retesztyenszki elhentengernagy, a legkiválóbb tengerész-ek egyike, a jövő héten Kelet-Ázsiába megy, hogy a tejesen hasznavehetetlennek bizonyult Verencis helyét elfoglalja. Skidiov tengernagy egyelőre Szaszetopolban marad, mint a feket-tengeri flotta parancsnoka.

Pétervár, febr. 15.

Rennekampf tábornokot kinevezték a kelet-ázsiai kozákhadereg főnökévé.

Egy kikötő bombázása.

Pétervár, febr. 15.

A tatungi kikötőben megjelent hat japán páncélshajó s tegnap délelőtti erős bombázás halatszott.

Elfogott hajók.

London, febr. 15.

Egy nagaszakii Lloyd-hír szerint a japánok öt norveg hajót vettek el egy orosz vállalatól, amely a hajókat kiberete.

Pétervár, febr. 15.

Az oroszok elfoglalták az Inku japán hadihajót, amely a Luoke folyóba volt beagyva.

Bonaparte hercege.

Paris, febr. 15.

Bonaparte Lajos herceg orosz tábornok még Parisban van, ahol Matild hercegnő hagyatékának rendezésével van elfoglalta. Ugy látszik, hogy a háboruban egyelőre nem szantak neki szerepet. Tízfelzen álmásoszó tovasdandaa meg nem kapott parancsot, hogy a harezterre induljon.

A hatalmak semlegesége.

Hamburg, febr. 15.

Németország semlegeségének kijelentése következtében a kiel Vilmos császár-csatornát elzarták orosz és más hadhajók előtt. Az orosz kormány által tett megrendeléseket lemondatt és az orosz kereskedelmi ügynökök már el is utaztak Németországból.

Berlin, febr. 15.

Egy diplomata, aki a legutóbbi udvari balon jelen volt, beszéli, hogy mindenkinek feltűnt, hogy Vilmos császár szokatlan sokáig beszélgetett az orosz nagykövettel. A tanczoló fiatalag mar tirtelment volt, de a császár annyira belemerült a beszélgetésbe, hogy észre sem vette, hogy a tánczra kiüszött óra már regen elmult, e miatt a táncz csak későn kezdődött.

Páris, febr. 15.

A hivatalos lap ma közléstezi Franciaország semlegeségi nyilatkozatát.

Athén, febr. 15.

A városi hatóságok intézkedésére nyilvános isenteléseleket tartottak az orosz fegyverek sikeréért. Nagyszámu közönség vett részt az isenteléseleken. Az orosz követ is megjelent.

Prága, febr. 15.

A francia konzulátus előtt tegnap orosz-barát tüntetés volt. Gr. Lamsdorff táviratot küldött Baxa cseh radikális képviselőnek, a melyben a császár köszönetét fejezi ki a cseh nép szimpátiájának kifejezéséért.

London, febr. 15.

A Daily Express jelenti Hamburgból, hogy az orosz kormány két nagy Menzell hajót vásárolt a Menzell társaságtól. Egyik a Karl Menzell mar ma el is indult. Sok tegyvert és lókeszletet szállít Vladivosztkba. A második pár nap múlva indul.

Kinaiak az orosz konzul ellen.

Sanghai, febr. 15.

Az orosz konzulátus épülete szombaton éjjel leégett. A konzult és családját alig lehetett a tűzből kimenteni.

Anglia sérélmé.

London, febr. 15.

Az alsólházban ma Gibson Bowles kérdést tettezt a kormányhoz, vajjon az orosz kormány felkérte-e az angol kormányt, hogy járuljon hozzá ahhoz, hogy az orosz hadihajóknak engedjék meg a Dardanellákon való átkelését. Douglas helyügyi államtitár kijelenté, hogy ez ügyben nem intéztek kérdést az angol kormányhoz. Nem is tehető fel, hogy Oroszországnak szándéka volna ily lépést tenni, mely kétségtelen megsértése volna azoknak a kötelezettségeknek, a melyek Oroszországot az európai hatalmakkal szemben szerződésileg terheik.

Ingkau, febr. 15.

Anglia A'exejev helytartótól nyilatkozatot kívánt angol hajóknak Port-Arturban való visszatartása ügyében és azoknak kibocsátását követelte. A'exejev azt válaszolta, hogy a hajókat most kibocsátották. Előbb azért tartották vissza, mert a hajókon japán a'atvalók voltak. A nyilatkozatot itt nem tekintik kielégítőnek.

Az első ütközet — dátumokban.

Japán a szárazföldi hadműveletei gőczpontjaként Soult, Korea foyarusat szemelte ki. Innen a legközelebbi japán kikötő Nagaszaki vagy Simonsai 700—800 kilométernyire esik, am, ha átrakunk 20 kilométert számunkra, két napi utat jelent. Így tehát az első trans-port japán haderő Csemulpo, Soult kikötőit csak ma vagy holnap érheti el. A Fusumál vagy Masapouál partraszállított csapatoknak 300 kilométernyit gyalog, és egy 200 kilométeres tengeri utat is kell megtenniük, mivel a Fusun-Soult vasutvonal számba nem vetődik. Ezen az uton az első szállomány mivel 15—18 napi utat kell tennie, legjobb esetben e hó 27—28-ánan érkezhetik Soulba. Így tehát a teljes készenlete algha sikerül március eszejéig helyreállítani, a mi azt jelenti, hogy a japán szárazföldi haderő legjobb esetben is csak e hó végén eri el harcöképességet.

UJDONSÁGOK.

Por és hamu.

Hushagyó kedd a burzsoá naptári dátuma Kevesebben vannak azok a boldogok, a kik Gergely pápa időbeosztása szerint abbahagyják a husevet, mint azok a boldogtalanok, a kiknek nincs mit abbahagyniuk. A keresztény aszkezis gyönyörűen osztja be az élvezet és az önmegtartózkodás, manórt és keserűség, a jekedv és a bűnbánat szakalt, Gondtalan, gazdag ember, ha szigorúan a keresztény naptár szerint örül és busul, pompas változatossággal töltötheti életét, bele nem unva a mulatságra és el nem savanyodva a siralomvölgy siralmaitól.

A mai datum arra inti az embert, hogy urtsa az éjjel fenéki az örömet poharárt, mert holnap reggel már hamut kell hinnie tejeire. Mindazonáltal nem kell a hamut tulságosan komolyan venni, mint a hogyan a mulatságot sem vesztjük már eléggé vidáman. Az ember ma már olyan nagykorva fejlődött, hogy maga intzi örömet és buját. Függetlenítette magát attól, hogy a naptár atyuskodása szerint komanyozza életét. Erősen keresztény szellemű országokban, a hol a papusg hatalna virágzik, az élet jobban alkalmazkodik naptárakhoz. Minél hatalmasabb a papság, annál duhajabb a farsangolás és annál sivarabb a nagyböjt ideje. Nálunk például az élet nem mutatja olyan éiesen azt a határolyalat, amelyet Hushagyó kedd szab az ember elé, mint Spanyolországban, vagy Itáliában. Ahol az emberek sokat gondolkoznak és sokat dolgoznak, ott mindinkább kifejölődik az a nézet, hogy mindenki maga szabja meg Farsangjának és Böjtjének idejét.

Noha karnevál hercege, az utolsó, olvado jégdarabra hajtva bodros fürteit, haldokolva bucsuzik esőoráspikkás állatvalóitól, szép nőnk bizonyára nem mondanak le minden földi örömről abban a pillanatban, a mikor hamvazásra hajtának tétet. A nyilvános, záros, nagyszabastu vigalmak sora záródott csak be a mai nappal. Apró esoportokba — és vajjon nem így lehet igazában jól mulatni? — tovább vigad azért mindenki, akinek jó a kedve és tele az ersénye.

Lion.

— Személyi hírek. Frigyes főherceg, akit nek mostanában influenza volt, annyira jobban van, hogy e Someringer mehet üdölni. — A svéd királyné Abbaziába érkezett.

KIS HIRDETÉSEK

TELEFON 706. Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válasza szükséges levélbélyeg vagy levelezőlap bekezdett és a hirdetés alatt álló szám közöltetik.

TELEFON 706.

pénz-szekrények
rendkívül olcsó áron kapnak a Budapesti pénz-szekrény-fabrikát Budapest V. Bányavet. utca 6. sz.

Erefttségire
polgári iskolai magánvizsgára előkészítő rövid 100 napos tanfolyam, melynek befejezésével a középiskolai vizsgákra is felkészülhet. Tanfolyam Budapest, VII. Dembinsky-utca 22. II. em. 15. 48500

Betöltendő állások
számos állásajánlatok, melyekről részletesen tájékozódhat az érdeklődő a Budapesti Könyvtárban, VI. Andrássy-utca 21. sz. 48500

Nevelőintézetek
Köznevelési Minisztérium által felügyelt nevelőintézetek, melyekbe a szülők által küldött gyermekek nevelésére fogadják. Részletek a Budapesti Könyvtárban, VI. Andrássy-utca 21. sz. 48500

Vépiros
Vépiros ruhák, melyek a legújabb divatnak megfelelnek. Részletek a Budapesti Könyvtárban, VI. Andrássy-utca 21. sz. 48500

Hölgyeknek
Különböző stílusú ruhák, melyek a legújabb divatnak megfelelnek. Részletek a Budapesti Könyvtárban, VI. Andrássy-utca 21. sz. 48500

A alcuthi
A alcuthi ruhák, melyek a legújabb divatnak megfelelnek. Részletek a Budapesti Könyvtárban, VI. Andrássy-utca 21. sz. 48500

Jó cseledek
Jó cseledek, akik a legújabb divatnak megfelelnek. Részletek a Budapesti Könyvtárban, VI. Andrássy-utca 21. sz. 48500

Egy kitünő
Egy kitünő ruhák, melyek a legújabb divatnak megfelelnek. Részletek a Budapesti Könyvtárban, VI. Andrássy-utca 21. sz. 48500

Cserébe ha ért
Cserébe ha ért ruhák, melyek a legújabb divatnak megfelelnek. Részletek a Budapesti Könyvtárban, VI. Andrássy-utca 21. sz. 48500

Mely
Mely ruhák, melyek a legújabb divatnak megfelelnek. Részletek a Budapesti Könyvtárban, VI. Andrássy-utca 21. sz. 48500

Valódi
Valódi ruhák, melyek a legújabb divatnak megfelelnek. Részletek a Budapesti Könyvtárban, VI. Andrássy-utca 21. sz. 48500

Nagy találmány
Nagy találmány ruhák, melyek a legújabb divatnak megfelelnek. Részletek a Budapesti Könyvtárban, VI. Andrássy-utca 21. sz. 48500

6 korona
6 korona ruhák, melyek a legújabb divatnak megfelelnek. Részletek a Budapesti Könyvtárban, VI. Andrássy-utca 21. sz. 48500

TISZTA
TISZTA ruhák, melyek a legújabb divatnak megfelelnek. Részletek a Budapesti Könyvtárban, VI. Andrássy-utca 21. sz. 48500

Pénzt keresek
Pénzt keresek ruhák, melyek a legújabb divatnak megfelelnek. Részletek a Budapesti Könyvtárban, VI. Andrássy-utca 21. sz. 48500

Nagy jövedelemre
Nagy jövedelemre ruhák, melyek a legújabb divatnak megfelelnek. Részletek a Budapesti Könyvtárban, VI. Andrássy-utca 21. sz. 48500

Vépiros
Vépiros ruhák, melyek a legújabb divatnak megfelelnek. Részletek a Budapesti Könyvtárban, VI. Andrássy-utca 21. sz. 48500

Valódi
Valódi ruhák, melyek a legújabb divatnak megfelelnek. Részletek a Budapesti Könyvtárban, VI. Andrássy-utca 21. sz. 48500

Nagy találmány
Nagy találmány ruhák, melyek a legújabb divatnak megfelelnek. Részletek a Budapesti Könyvtárban, VI. Andrássy-utca 21. sz. 48500

6 korona
6 korona ruhák, melyek a legújabb divatnak megfelelnek. Részletek a Budapesti Könyvtárban, VI. Andrássy-utca 21. sz. 48500

TISZTA
TISZTA ruhák, melyek a legújabb divatnak megfelelnek. Részletek a Budapesti Könyvtárban, VI. Andrássy-utca 21. sz. 48500

Pénzt keresek
Pénzt keresek ruhák, melyek a legújabb divatnak megfelelnek. Részletek a Budapesti Könyvtárban, VI. Andrássy-utca 21. sz. 48500

Nagy jövedelemre
Nagy jövedelemre ruhák, melyek a legújabb divatnak megfelelnek. Részletek a Budapesti Könyvtárban, VI. Andrássy-utca 21. sz. 48500

Valódi
Valódi ruhák, melyek a legújabb divatnak megfelelnek. Részletek a Budapesti Könyvtárban, VI. Andrássy-utca 21. sz. 48500

Nagy találmány
Nagy találmány ruhák, melyek a legújabb divatnak megfelelnek. Részletek a Budapesti Könyvtárban, VI. Andrássy-utca 21. sz. 48500

6 korona
6 korona ruhák, melyek a legújabb divatnak megfelelnek. Részletek a Budapesti Könyvtárban, VI. Andrássy-utca 21. sz. 48500

TISZTA
TISZTA ruhák, melyek a legújabb divatnak megfelelnek. Részletek a Budapesti Könyvtárban, VI. Andrássy-utca 21. sz. 48500

Pénzt keresek
Pénzt keresek ruhák, melyek a legújabb divatnak megfelelnek. Részletek a Budapesti Könyvtárban, VI. Andrássy-utca 21. sz. 48500

Nagy jövedelemre
Nagy jövedelemre ruhák, melyek a legújabb divatnak megfelelnek. Részletek a Budapesti Könyvtárban, VI. Andrássy-utca 21. sz. 48500

Valódi
Valódi ruhák, melyek a legújabb divatnak megfelelnek. Részletek a Budapesti Könyvtárban, VI. Andrássy-utca 21. sz. 48500

Nagy találmány
Nagy találmány ruhák, melyek a legújabb divatnak megfelelnek. Részletek a Budapesti Könyvtárban, VI. Andrássy-utca 21. sz. 48500

6 korona
6 korona ruhák, melyek a legújabb divatnak megfelelnek. Részletek a Budapesti Könyvtárban, VI. Andrássy-utca 21. sz. 48500

Ma Hilla
(10 év, vedve) bírósa hárk a köznevelési minisztérium által felügyelt nevelőintézetek, melyekbe a szülők által küldött gyermekek nevelésére fogadják. Részletek a Budapesti Könyvtárban, VI. Andrássy-utca 21. sz. 48500

Valódi
Valódi ruhák, melyek a legújabb divatnak megfelelnek. Részletek a Budapesti Könyvtárban, VI. Andrássy-utca 21. sz. 48500

Valódi
Valódi ruhák, melyek a legújabb divatnak megfelelnek. Részletek a Budapesti Könyvtárban, VI. Andrássy-utca 21. sz. 48500

Valódi
Valódi ruhák, melyek a legújabb divatnak megfelelnek. Részletek a Budapesti Könyvtárban, VI. Andrássy-utca 21. sz. 48500

INDRA-TEA
Indra-tea vállalat TRIEST

Hevénny idült bujaker-bántalmak
Dr. Oliver vértisztító piskotái

LEONARDT D. és Társa
EUREKA TOLLAK

Valódi
Valódi ruhák, melyek a legújabb divatnak megfelelnek. Részletek a Budapesti Könyvtárban, VI. Andrássy-utca 21. sz. 48500

Valódi
Valódi ruhák, melyek a legújabb divatnak megfelelnek. Részletek a Budapesti Könyvtárban, VI. Andrássy-utca 21. sz. 48500

STANDARD
életbiztosító társaság

Magyar
orvosi műszertár

Budapesti Bazilika és Magyar vörös keresztorsjegyek

Valódi
Valódi ruhák, melyek a legújabb divatnak megfelelnek. Részletek a Budapesti Könyvtárban, VI. Andrássy-utca 21. sz. 48500

Valódi
Valódi ruhák, melyek a legújabb divatnak megfelelnek. Részletek a Budapesti Könyvtárban, VI. Andrássy-utca 21. sz. 48500

STANDARD
életbiztosító társaság

Magyar
orvosi műszertár

Budapesti Bazilika és Magyar vörös keresztorsjegyek

Valódi
Valódi ruhák, melyek a legújabb divatnak megfelelnek. Részletek a Budapesti Könyvtárban, VI. Andrássy-utca 21. sz. 48500

Valódi
Valódi ruhák, melyek a legújabb divatnak megfelelnek. Részletek a Budapesti Könyvtárban, VI. Andrássy-utca 21. sz. 48500

STANDARD
életbiztosító társaság

UNIVERSUM
Találmányok, felfedezések, utazások, vadász kalandok, természetsodák, hasznos tudni-valók, mulatótató és tanulságos kisjátékok

Nagy jövedelemre
tehettek szert mindazok, kik a KURUC UJSÁG nagyban való elárulásával és terjesztésével foglalkozni akarnak.

Valódi
Valódi ruhák, melyek a legújabb divatnak megfelelnek. Részletek a Budapesti Könyvtárban, VI. Andrássy-utca 21. sz. 48500

Valódi
Valódi ruhák, melyek a legújabb divatnak megfelelnek. Részletek a Budapesti Könyvtárban, VI. Andrássy-utca 21. sz. 48500

Magyar Könyvtár
RADÓ ANTAL

UNIVERSUM
Találmányok, felfedezések, utazások, vadász kalandok, természetsodák, hasznos tudni-valók, mulatótató és tanulságos kisjátékok

Nagy jövedelemre
tehettek szert mindazok, kik a KURUC UJSÁG nagyban való elárulásával és terjesztésével foglalkozni akarnak.

Valódi
Valódi ruhák, melyek a legújabb divatnak megfelelnek. Részletek a Budapesti Könyvtárban, VI. Andrássy-utca 21. sz. 48500

Valódi
Valódi ruhák, melyek a legújabb divatnak megfelelnek. Részletek a Budapesti Könyvtárban, VI. Andrássy-utca 21. sz. 48500

Magyar Könyvtár
RADÓ ANTAL

A család veszedelme.

Szomorú számok.

A kivándorlás súlyos következményeit sok féle oldalról világították már meg. Beszélő számokban tudós statisztikusok kimutatták, hány ezer meg ezer ekzisztencia megy tönkre évenként...

S mindezeket kivül családot romboló hatása is van a kivándorlásnak. Ezt a szempontot statisztikailag olyan behatóan és pontosan még eddig ki nem mutatták, mint dr. Thirring Gusztáv, a statisztikai hivatal tudós igazgatója, akinek könyvé jtt felszök a közzététel...

Hazánkban — ugymond a szerző — egészben véve kedvező a nem arány. Az utolsó négy népszámlálás eredményei szerint ezer férfira 1014, 1015 és 1009 nő esett, úgy, hogy némi csekély növekedést mutat az átlag egyensúlyi arány...

Az ország déli és déli részében tapasztalható nőhiányban szemben áll az északi vidéki vármegyék erős nőfölélete. A néptanulmányok megmutatják, hogy a kivándorlás mozgalmának a nők aránya itt még nagyobb, mint bárhol az országban...

Minél nagyobb a kivándorlás, annál inkább csökken a házasságban élők száma, mert a kivándorlók jelentékeny része legény, kiknek elköltözése a házasságkötések számát is tetemesen csökkenti.

A házasságkötések számát is tetemesen csökkenti a kivándorlás. A statisztikai hivatal tudós igazgatója, akinek könyvé jtt felszök a közzététel...

A főtörvényesek a közgazdasági körökben való érdeklődésükben megmutatják, hogy a kivándorlásnak az ország gazdasági életére milyen mély hatása van. A kivándorlásnak az ország gazdasági életére milyen mély hatása van...

A kivándorlásnak az ország gazdasági életére milyen mély hatása van. A kivándorlásnak az ország gazdasági életére milyen mély hatása van...

A kivándorlásnak az ország gazdasági életére milyen mély hatása van. A kivándorlásnak az ország gazdasági életére milyen mély hatása van...

A kivándorlásnak az ország gazdasági életére milyen mély hatása van. A kivándorlásnak az ország gazdasági életére milyen mély hatása van...

A kivándorlásnak az ország gazdasági életére milyen mély hatása van. A kivándorlásnak az ország gazdasági életére milyen mély hatása van...

A kivándorlásnak az ország gazdasági életére milyen mély hatása van. A kivándorlásnak az ország gazdasági életére milyen mély hatása van...

A kivándorlásnak az ország gazdasági életére milyen mély hatása van. A kivándorlásnak az ország gazdasági életére milyen mély hatása van...

A kivándorlásnak az ország gazdasági életére milyen mély hatása van. A kivándorlásnak az ország gazdasági életére milyen mély hatása van...

A kivándorlásnak az ország gazdasági életére milyen mély hatása van. A kivándorlásnak az ország gazdasági életére milyen mély hatása van...

A kivándorlásnak az ország gazdasági életére milyen mély hatása van. A kivándorlásnak az ország gazdasági életére milyen mély hatása van...

A kivándorlásnak az ország gazdasági életére milyen mély hatása van. A kivándorlásnak az ország gazdasági életére milyen mély hatása van...

A kivándorlásnak az ország gazdasági életére milyen mély hatása van. A kivándorlásnak az ország gazdasági életére milyen mély hatása van...

A kivándorlásnak az ország gazdasági életére milyen mély hatása van. A kivándorlásnak az ország gazdasági életére milyen mély hatása van...

A kivándorlásnak az ország gazdasági életére milyen mély hatása van. A kivándorlásnak az ország gazdasági életére milyen mély hatása van...

A kivándorlásnak az ország gazdasági életére milyen mély hatása van. A kivándorlásnak az ország gazdasági életére milyen mély hatása van...

A kivándorlásnak az ország gazdasági életére milyen mély hatása van. A kivándorlásnak az ország gazdasági életére milyen mély hatása van...

A kivándorlásnak az ország gazdasági életére milyen mély hatása van. A kivándorlásnak az ország gazdasági életére milyen mély hatása van...

A kivándorlásnak az ország gazdasági életére milyen mély hatása van. A kivándorlásnak az ország gazdasági életére milyen mély hatása van...

A kivándorlásnak az ország gazdasági életére milyen mély hatása van. A kivándorlásnak az ország gazdasági életére milyen mély hatása van...

A kivándorlásnak az ország gazdasági életére milyen mély hatása van. A kivándorlásnak az ország gazdasági életére milyen mély hatása van...

A kivándorlásnak az ország gazdasági életére milyen mély hatása van. A kivándorlásnak az ország gazdasági életére milyen mély hatása van...

A kivándorlásnak az ország gazdasági életére milyen mély hatása van. A kivándorlásnak az ország gazdasági életére milyen mély hatása van...

A kivándorlásnak az ország gazdasági életére milyen mély hatása van. A kivándorlásnak az ország gazdasági életére milyen mély hatása van...

A kivándorlásnak az ország gazdasági életére milyen mély hatása van. A kivándorlásnak az ország gazdasági életére milyen mély hatása van...

Az Egyvörtés tárgaja.

Töprengések.

Közöny.

Bus ködrubába, nézd, leszáll az este, Gyötri a csendet fuldokló ütem, — Az óra! Halló? Amint ebredve — veszte, Az öszecsengést haszaltan keresve...

Egy madár.

Fehér a föld, fehér az ég S a hófúvásos táj felett Kereng, leszáll, meg felrepül Setét, zajos madársereg.

Csak egy fekete bus madár

Úl egymagába a fatón, — Gúnyaszt és nézi társait Közömbösen, kételkedően.

S a furcsa kérdés u- gy gyötör A többi száz talány között:

Fővárosi ügyek.

A pozsony-bécsi villamos

Pozsonyban a fővárosi villamosok közlekedésének megújítása érdekében a pozsonyi és bécsi villamosok közötti összeköttetés megvalósítása...

A belvárosi plebánia

A belvárosi plebánia új építkezése miatt a lakosok számára átmeneti szállásokat kell biztosítani a környező utcákban...

A ruténok nyírfa-seprője

A ruténok nyírfa-seprője a fővárosban a téli takarítás során használt eszköz, amely a ruténok által készített seprőkből áll...

Egy lélek története

Regény. Ira: ANATOLE FRANCE.

Nézze, mondtam neki, lapozgasson ebben a könyvben, mely mindenestre fog önmek tetszeni, mert nagyon szép metszetek vannak benne. És Vecellio jemezzütemet nyet tettem eleje. Nem am a banalis masolatot, melyet az unabb művészek olyan kezdetlegesen rajzoltak meg, hanem az első kiadás egyik pompás és becses példányát, mely éppen olyan nemes, mint az a hűl-gyeka, a kik a hosszú időn megsárgult és megsebzült lapjain szerepelnek.

Jeanne a metszeteket naiv kíváncsisággal nézegette, majd így szólt: — Mi setarol beszélünk, de hiszen ön egy egész utazást tettem velem. Szeretnék elmenni messzire, messzire!

A játékszer.

Valahol egy szomorú asszonyt látott meg Don Juan, Ki mint a porcellán, tejér volt És csendes, szótalan. Gondolta: Jó volna összetörni! Megtudni, benn mi van? A sziveben mi van?

Közébe ment, elmézte-nézte S a szíve elszorult. Ráismert! Egyszer ez a bálvány A kezebe volt. „Egy érintésre vége volna, Kegelem néki!” szölt. — Törött szobrocska volt.

Elvonult bölcse az az egy

Vagy boldogtalan száműzött? Találkozás.

Az asszony vig, dalos volt, — kacajja, Mint hajnaidőn gerlicze szava, Felhangzott szüntelen. A férfi nézte és ámulva szölt: — Lám! Azelett ilyen szép sose volt, — Én így nem ismerem!

Továbbment.

S hogy talált egy szökö lányra Leült mellé és szava magyarul szólt, Hogy „mi a szerelem?” Mikor fülehez hajlott mosolyogva, Az asszony ránézett, feltűn, titokba: — Így sose bánt velem!

Nemrég.

— szerelmük végső idejébe, Hogy együtt ültek, csendben, tépelődve Maganyos estvelen, Egyik se tudta még, hogy mi a gyászja, — Akartak még, — s már nem tudtak egymásra Rámósolyogni sem.

A játékszer. Valahol egy szomorú asszonyt látott meg Don Juan, Ki mint a porcellán, tejér volt És csendes, szótalan. Gondolta: Jó volna összetörni! Megtudni, benn mi van? A sziveben mi van?

Elvonult bölcse az az egy

Vagy boldogtalan száműzött? Találkozás.

Az asszony vig, dalos volt, — kacajja, Mint hajnaidőn gerlicze szava, Felhangzott szüntelen. A férfi nézte és ámulva szölt: — Lám! Azelett ilyen szép sose volt, — Én így nem ismerem!

Továbbment.

S hogy talált egy szökö lányra Leült mellé és szava magyarul szólt, Hogy „mi a szerelem?” Mikor fülehez hajlott mosolyogva, Az asszony ránézett, feltűn, titokba: — Így sose bánt velem!

Nemrég.

— szerelmük végső idejébe, Hogy együtt ültek, csendben, tépelődve Maganyos estvelen, Egyik se tudta még, hogy mi a gyászja, — Akartak még, — s már nem tudtak egymásra Rámósolyogni sem.

A játékszer. Valahol egy szomorú asszonyt látott meg Don Juan, Ki mint a porcellán, tejér volt És csendes, szótalan. Gondolta: Jó volna összetörni! Megtudni, benn mi van? A sziveben mi van?

1904. Kedd, február 16. M. KIR. OPERAHÁZ. NEMZETI SZÍNHÁZ.

17 órákor Lohengrin. Személyek: I. Henrik Ney, Lohengrin...

NÉPSZÍNHÁZ. Katinka grófnő. Személyek: Kossuth, Toldi...

VIGSZÍNHÁZ. Az erény utjai. Személyek: Gárdonyi, Jókai...

KIRÁLY-SZÍNHÁZ. A fecskek. Személyek: V. Pálffy, Gárdonyi...

MAGYAR SZÍNHÁZ. Hajdúk hadnagya. Személyek: Gárdonyi, Jókai...

URÁNIA. A tánc. Személyek: Gárdonyi, Jókai...

REMÉ YIMIHÁLY. Személyek: Gárdonyi, Jókai...

Pórére banat, félre bu!

El a gondtal és szomorúsággal! Csak vigasz, kedélyesség és multság!

Vigadó és zes termében BOLONDDESTELY és nagyszerű utolsó álarcos-bál

Magyarázó jelentés. Lander és Poplan. Budapest, Kossuth Lajos utca 1.

BONNEKAT. Magyarázó jelentés. Lander és Poplan.

Magyarázó jelentés. Lander és Poplan.

Magyarázó jelentés. Lander és Poplan.

Magyarázó jelentés. Lander és Poplan.

Magyarázó jelentés. Lander és Poplan.

EGYETÉRTÉS Fővárosi Orfeum

Waldmann Imre igazgató Nagymező-ut. 17. Ma utoljára Vénusz a földön

Kaland a háremben. A félteremben reggeli 6 óráig Vörösis Elek

Cigány- és katonazenét, operát, hangversenyt otthon hallhat, ha Sternberg-fonografot

Megörökíthetjük vele bárkinek a hangját a boldog órák eménet.

Kapható már 10 forinttól feljebb: 15, 20, 25, 30, 40, 50, 70, 80 forintny árban.

Sternberg Armin és Testvére Budapest, Kerepesi-ut 36.

JELMEZEK

A farsangi időnyre és választásokban és elegáns kintülben kölesön adatar. Vidéki megbízások pontosan eszélőhetnek.

Törlesztéses Kölesön földirtokokra, városi és vidéki bérházakra

75 évi időt 2-2% -ra, 35 évi időt 3,04% -ra 70 " 2,18% -ra, 30 " 3,23% -ra

Váltókölcsönt 4-5 éves törlesztésre havi vagy negyedévi visszafizetés mellett.

Vizállás, 1904. február 13. Inr: Centiméter. Béga: Centiméter.

Vizállás, 1904. február 13. Inr: Centiméter. Béga: Centiméter.

Vizállás, 1904. február 13. Inr: Centiméter. Béga: Centiméter.

Vizállás, 1904. február 13. Inr: Centiméter. Béga: Centiméter.

Időjárás.

A m. kir. meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1904. febr. 16-én regg. 7 órákor.

Az északi nyugati depresszió északban a Balkán térségében és a maximumot a Földközi tengeren szorította.

Prognózis a következő 24 órára: Változó, szeles és hűvösökkel járó várható, sokhelyütt - föleg keleten - csapadékos.

Állomások. Állomások. Állomások. Állomások.

Állomások. Állomások. Állomások. Állomások.

Állomások. Állomások. Állomások. Állomások.

Állomások. Állomások. Állomások. Állomások.

Állomások. Állomások. Állomások. Állomások.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései.

1904. február 15. A) Árutőzsde. I. Gabonaneműek. - Árak készpénzben 50 kilogrammonként.

Table with columns for Búza, Árpa, Késmén, Zab, Tengeri, Repce. Rows show prices for different grades and origins.

B) Értéktőzsde.

Table with columns for ÉRTÉKPAPIROK, ÉRTÉKPAPIROK, ÉRTÉKPAPIROK. Rows list various securities and their prices.

II. Különféle termények (készárú).

Table with columns for Származás, nem és minőség, Ár. Rows list various goods like sugar, oil, and other commodities.

III. Zsír- és olajárak.

Table with columns for Származás, nem és minőség, Ár. Rows list various types of butter and oil.

IV. Élelmiszeri kötvények.

Table with columns for Származás, nem és minőség, Ár. Rows list various food products and their prices.

Vertical text on the right edge of the page, partially cut off.

Vertical text on the right edge of the page, partially cut off.